

Σχολή Διοίκησης και Οικονομίας
Τμήμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης
Α.Τ.Ε.Ι Καλαμάτας

Πτυχιακή εργασία

Θέμα: Ο ρόλος της γυναίκας στην τοπική
αυτοδιοίκηση

Επιβλέπουσα καθηγήτρια: Πρεβεζάνου Κων/να.

Μπότη Αδαμαντία

A.M. 2002126

Σεπτέμβριος 2009

Περιεχόμενα

Πρόλογος.....	σελ.3
Εισαγωγή.....	σελ.4
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1.....	σελ.6
1.1.Η εικόνα της πολιτικής ζωής των γυναικών στην Ευρώπη.....	σελ.7
1.2. Η εικόνα της πολιτικής ζωής των γυναικών στην Ελλάδα, η θέση της στην τοπική αυτοδιοίκηση-Λήψη αποφάσεων.....	σελ.13
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2.....	σελ.22
2.1 .Απεικόνιση του πληθυσμού κατά φύλο των δήμων , του Νομού Αχαΐας.....	σελ.24
2.2.Συμμετοχή ανδρών- γυναικών στα δημοτικά συμβούλια στις εκλογικές περιόδους 2003-2006 και 2007-2010.....	σελ.25
2.3. Παρουσίαση συγκριτικών στοιχείων που αφορούν τη συμμετοχή των γυναικών στην τοπική αυτοδιοίκηση του Νομού Αχαΐας.....	σελ.31
2.4 Συμπεράσματα.....	σελ.40
Παραπομπές.....	σελ.44
Βιβλιογραφικές αναφορές.....	σελ.47

Πρόλογος

Η παρούσα εργασία αποτελεί πτυχιακή μελέτη του Τμήματος Τοπικής Αυτοδιοίκησης, της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας, του ΑΤΕΙ Καλαμάτας. Το θέμα που έχω ασχοληθεί από την αρχή μου κέντρισε το ενδιαφέρον και με οδήγησε να το μελετήσω περισσότερο εις βάθος, καθώς αποτελεί ένα σημαντικό θέμα κοινωνικό και πολιτικό. Η θέση της γυναίκας σήμερα τόσο στην κοινωνία όσο και στην πολιτική, είναι ένα καίριο ζήτημα, καθώς δεν αφορά μόνο τα θέματα ισότητας των δύο φύλων, αλλά πολύ περισσότερο την ίδια την ανάπτυξη, την εξέλιξη, και την αναπροσαρμογή της κοινωνίας. Στο σημείο αυτό θα ήθελα να ευχαριστήσω την επιβλέπουσα καθηγήτρια της παρούσας εργασίας, κυρία Κ. Πρεβεζάνου, για την πολύτιμη συμβολή της, χωρίς την οποία θα ήταν αδύνατη η εκπόνηση αυτής της μελέτης. Οι παρατηρήσεις της υπήρξαν ιδιαίτερα χρήσιμες και εποικοδομητικές και μου έδωσαν την ευκαιρία να εντρυφήσω περισσότερο στο θέμα έτσι ώστε να επιτευχθεί το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα. Δεν θα μπορούσα επίσης να παραβλέψω και όλες τις αρμόδιες υπηρεσίες (ΤΕΔΚ Ν. Αχαΐας, Δήμος Πατρέων) που με βοήθησαν στο να συλλέξω όλα τα απαραίτητα δεδομένα και στοιχεία και να τα εντάξω στην εργασία μου.

Εισαγωγή

Γυναίκα και τοπική αυτοδιοίκηση. Αλλά πως; Ένα ζητούμενο, ένα ερώτημα το οποίο απασχολεί τόσο τα γυναικεία κινήματα όσο και τις πολιτικές και κομματικές ηγεσίες του τόπου. Τα στοιχεία που έχουμε από ευρωπαϊκές χώρες, δείχνουν πως η Ελλάδα βρίσκεται αρκετά βήματα πίσω τόσο στο θέμα που αφορά τη συμμετοχή των γυναικών στα κοινά, όσο και για τον τρόπο που η γυναίκα λαμβάνει μέρος στη λήψη αποφάσεων σε τέτοιους ανδροκρατούμενους χώρους. Η εργασία αυτή μελετά την ευρωπαϊκή και ελληνική πραγματικότητα. Ποιά είναι η θέση της γυναίκας σε τομείς λήψεων αποφάσεων και πρωτοβουλιών. Τι θα μπορούσαμε να κάνουμε, πως να κινηθούμε έτσι ώστε να αποδώσει έργο αυτή η προσπάθεια και οι

λιγοστές – για την ώρα γυναίκες που ασχολούνται και με αυτόν τον τομέα, εκτός της οικογένειας ή του επαγγέλματος, μπορούν να γίνουν αρωγοί μιας καλύτερης, υγιούς ανεπτυγμένης μικρής κοινωνίας.

Στο πρώτο κεφάλαιο, γίνεται μια μικρή αναφορά στην ευρωπαϊκή και ελληνική πραγματικότητα. Σε ποιά επίπεδα βρίσκεται η συμμετοχή των γυναικών στους φορείς της πολιτικής και πιο συγκεκριμένα στους φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης. Θεωρούμε πως είναι απαραίτητη αυτή η αναφορά για να μπορέσει κανείς να κατανοήσει τις σημαντικές διαφορές στις διάφορες ευρωπαϊκές χώρες, που πηγάζουν από τον διαφορετικό τρόπο που έχουν μεγαλώσει γυναίκες και άνδρες, στη διαφορά παιδείας και κουλτούρας.

Στο δεύτερο κεφάλαιο, γίνεται παρουσίαση στοιχείων που αφορούν τους 21 δήμους του Νομού Αχαΐας και τις 2 κοινότητες έτσι ώστε να γίνουν κατανοητές οι διαφορές. Τα συμπεράσματα είναι ενδεικτικά, και συμφωνούν με τις γενικότερες μελέτες που έχουν κατά καιρούς λάβει χώρα.

Κεφάλαιο 1

Τον τελευταίο αιώνα έγινε μια από τις μεγαλύτερες κοινωνικές και ιστορικές ανατροπές. Η ισότητα των δύο φύλων, τα δικαιώματα των γυναικών άλλαξαν την πραγματικότητα στο παγκόσμιο τοπίο και πετύχαμε και πολλά και άλλαξαν πολλά. Περάσαμε διάφορες φάσεις κυρίως στην Ευρώπη, στις αναπτυγμένες χώρες και με κάποια χρονική υστέρηση και στην Ελλάδα. Περάσαμε μία πρώτη περίοδο όπου υπήρξε ο αγώνας για τα δικαιώματα, για ίσα ανθρώπινα δικαιώματα¹. Υπήρξε μία δεύτερη φάση για το θεσμικό πλαίσιο, όπου άλλαξαν οι νόμοι και πραγματικά υπήρξαν πολύ σημαντικές αλλαγές και στην Ευρώπη, αλλά και στην Ελλάδα που μπορούμε να μιλάμε πια για ένα ολοκληρωμένο θεσμικό πλαίσιο. Περάσαμε

την φάση των πολιτικών, επιμέρους πολιτικές σε όλες τις χώρες που αφορούσαν τις γυναίκες στην απασχόληση, στην παιδεία, στη συμμετοχή τους στα κόμματα και στην πολιτική, οι ποσοτώσεις δεν είναι κάτι καινούργιο, οι ποσοτώσεις ξεκίνησαν την περίοδο του '60 στην Ευρώπη. Τώρα είμαστε σε μια νέα φάση και αυτή η φάση είναι η φάση των ποσοτικών στόχων. Κάνοντας όμως μια αναδρομή της γυναικείας πορείας από τον ιδιωτικό στο δημόσιο χώρο μπορούμε να δούμε τα αίτια και αιτιατά της κατάστασης και να δούμε επίσης καλές πρακτικές που υιοθετήθηκαν σε άλλες χώρες με πολύ καλά αποτελέσματα .

1.1 Η εικόνα της πολιτικής ζωής των γυναικών στην Ευρώπη

Ο ρόλος του κράτους είναι σημαντικός για την οικοδόμηση της ισότητας ανάμεσα σε άντρες και γυναίκες όμως οι ανισότητες στη καθημερινή ζωή συνεχίζονται, παρά τις πολιτικές των Ηνωμένων Εθνών, της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των άλλων κρατών για την εξάλειψή τους. Από το 1945² ο ΟΗΕ κατοχύρωνε την αρχή της μη διάκρισης στη βάση του φύλου. Οι παγκόσμιες διασκέψεις των Ηνωμένων Εθνών από το 1975 και μετά συνέβαλλαν στην κινητοποίηση της διεθνούς κοινότητας για την ισότητα των φύλων.

Οι κυβερνήσεις ανέλαβαν δεσμεύσεις κάτω από τη στενή παρακολούθηση των μη κυβερνητικών οργανώσεων των γυναικών και της κοινωνίας των πολιτών. Σε όλες σχεδόν τις χώρες του κόσμου μετά την διάσκεψη του Πεκίνου το 1995³ αναπτύχθηκαν οι εθνικοί μηχανισμοί για την ισότητα, καθώς επίσης και οι Επιτροπές Ισότητας των Κοινοβουλίων. Η Ευρωπαϊκή Ένωση συνέβαλε επίσης στην ισότητα των φύλων. Η συνθήκη

της Ρώμης⁴ είχε μόνο ένα άρθρο για την ισότητα, στη βάση όμως αυτή αναπτύχθηκαν πάρα πολλές πολιτικές.

Σήμερα η συνταγματική συνθήκη των 27 μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης αναγνωρίζει την ισότητα των φύλων ως αξία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Μέχρι πρόσφατα η διάσταση της τοπικής αυτοδιοίκησης δεν είχε ληφθεί υπόψη στις κρατικές πολιτικές και στις πολιτικές των υπερεθνικών οργανισμών. Υπήρχε η άποψη ότι τα κράτη μπορούν κάλλιστα να καλύψουν και να προωθήσουν την ισότητα, όμως η τοπική αυτοδιοίκηση απεδείχθη ένας χώρος ο οποίος πρέπει οπωσδήποτε να εμπλακεί στις πολιτικές για την ισότητα των φύλων.

Κινητοποιήθηκαν οι εκλεγμένες γυναίκες και κατάφεραν να περιληφθεί και να αποτελεί ένα στόχο τόσο στο κείμενο των Ηνωμένων Εθνών όσο και στα ευρωπαϊκά κείμενα η ισότητα των φύλων στη τοπική αυτοδιοίκηση. Η Διεθνής Ένωση Τοπικής Αυτοδιοίκησης, η IULA⁵, έχει εντάξει στο τελικό κείμενο των Ηνωμένων Εθνών στο Πεκίνο +5⁶ την αναγκαιότητα συμμετοχής των γυναικών στα κέντρα αποφάσεων της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Αναφέρουμε ενδεικτικά κάποιες πολιτικές υπαρκτές σε άλλες πόλεις της Ευρώπης. Σε ότι αφορά τα εκλεγμένα όργανα στο Βέλγιο οι ποσοστάσεις είχαν αυξητική τάση από 25% σήμερα είναι 50%. Στη Γαλλία το 2000 ήταν 50% η ποσοστώση, με αποτέλεσμα στις τελευταίες δημοτικές εκλογές να έχουν αυξηθεί οι γυναίκες από 22% στο 47,5%.

Πρέπει να γίνουν αλλαγές και στις διοικητικές υπηρεσίες των οργανώσεων της τοπικής αυτοδιοίκησης. Αναφέρουμε αποσπασματικά δυο-τρία παραδείγματα: Στη Σουηδία εκπαιδεύεται όλο το προσωπικό των δήμων στα θέματα ισότητας, στη Σκωτία έχουν γίνει αλλαγές για μη

σεξιστική γλώσσα επικοινωνίας με τους πολίτες, αλλά και με τις δημόσιες αρχές. Στο Βερολίνο στηρίζονται οι γυναίκες με το σύστημα του mentoring⁷ να καταλάβουν ανώτερες θέσεις. Η συμμετοχή δηλαδή των γυναικών στα κέντρα αποφάσεων δεν περιορίζεται μόνο στις εκλογές.

Χρειάζονται όμως και οι μηχανισμοί, τα εργαλεία, οι πόροι για την ισότητα των φύλων. Το πιο χαρακτηριστικό σε αυτή τη περίπτωση είναι η Σουηδική Ένωση Τοπικής Αυτοδιοίκησης⁸, η οποία έχει μια μέθοδο, την οποία ονομάζουν 3 Air+1, όπου κάθε δήμος πρέπει να εξετάσει από πλευράς των τριών ρ, δηλαδή εκπροσώπησης, πόρων και πραγματικών αναγκών της πραγματικότητας και ενός τέταρτου, οι ποινές. Αν δεν το κάνει σωστά πρέπει να εξετάσει από αυτές τις πλευρές κατά πόσο προωθεί την ισότητα των φύλων στις πολιτικές.

Οι μηχανισμοί, τα εργαλεία και οι πόροι για την ισότητα των φύλων δεν είναι μόνο μια μέθοδος που τυγχάνει να έχει αναπτυχθεί από τη Σουηδική Ένωση Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Έχουμε και άλλα πολύ σημαντικά παραδείγματα, όπως μια διακρατική συνεργασία στη Φρανκφούρτη με άλλες πόλεις, το Ρότερνταμ, τη Ρώμη, το Τορίνο, τη Βιέννη και τη Βενετία, σε ένα πρόγραμμα που λέγεται Sister Cities Going Gender, όπου συνεργάζονται αυτές οι πόλεις για να επεξεργαστούν ακριβώς με ποιο τρόπο θα μπορέσουν να προωθήσουν την ισότητα στις πολιτικές τους.

Είναι πράγματι πολύ σημαντικά τα ευρωπαϊκά προγράμματα και οι ευρωπαϊκές διακρατικές συνεργασίες και τα δίκτυα που αναπτύσσονται, αφού ανταλλάσσονται απόψεις, εμπειρίες και καλές πρακτικές, βελτιώνεται η ποιότητα της γνώσης, αυξάνεται η πληροφόρηση και η ευαισθητοποίηση του κόσμου, προωθείται εν τέλει ο σκοπός για τον οποίο εφαρμόζεται το πρόγραμμα, στη συγκεκριμένη περίπτωση η ισότητα των φύλων διαμέσου της τοπικής ανάπτυξης. Γι' αυτό και στόχος είναι η ενεργός συμμετοχή σε

ευρωπαϊκά προγράμματα όπως αυτό. Επιδιώκουμε την ανάμειξή μας σε όλες τις διεργασίες που υποστηρίζουν την τοπική ανάπτυξη, την ισότητα των φύλων, την καταπολέμηση των διακρίσεων και του κοινωνικού αποκλεισμού.

Υπάρχει στη Γερμανία το παράδειγμα των 64 Συμβούλων Ισότητας, οι οποίοι /ες στελεχώνουν όλες τις 33 υπηρεσίες του δήμου και εξασφαλίζουν στη πράξη την ένταξη της ισότητας στις πολιτικές του δήμου. Στο Παρίσι υπάρχει το παρατηρητήριο για την ισότητα, που είναι ένα γραφείο υποδοχής προβλημάτων και διαμαρτυριών για τα δικαιώματα των γυναικών στη πόλη, και υπάρχουν επίσης στη Νορβηγία οι δείκτες για την ισότητα.

Κάθε οργάνωση τοπικής αυτοδιοίκησης στη Νορβηγία πρέπει να δίνει μια αναφορά σε σχέση με έξι δείκτες ισότητας για τη πολιτική. Π.χ το ποσοστό βρεφονηπιακών σταθμών, ποσοστό γυναικών στα δημοτικά συμβούλια, επίπεδο εκπαιδευτικού επιπέδου των δημοτών, συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας, ποσοστό κατανομής των εισοδημάτων και αριθμό αντρών και γυναικών ανάμεσα στους πολίτες και στις διάφορες υπηρεσίες. Η υπόθεση του προϋπολογισμού, αφορά την ένταξη του στόχου της ισότητας στα οικονομικά του δήμου, δηλαδή στους προϋπολογισμούς, στη πολιτική, στη δημοσιονομική πολιτική κ.α. Εδώ τίθεται το ερώτημα ποιος ωφελείται από τις δαπάνες του δήμου, πόσοι άντρες, πόσες γυναίκες; Στην Ιταλία τρεις τουλάχιστον πόλεις έχουν αναπτύξει το σύστημα αυτό για τους προϋπολογισμούς τους στη Μόδενα, τη Σιένα και τη Γένοβα. Επίσης αναπτύχθηκε στην Ελβετία στη Βασιλεία, στη Σουηδία στο Γκέτερμποργκ. Είναι αδύνατο να γίνει ένταξη της ισότητας σε όλες τις πολιτικές χωρίς να γίνεται ξεκάθαρο πώς ξοδεύονται τα χρήματα που δαπανώνται για αυτές τις πολιτικές και ποιος /α επωφελείται, οι άντρες ή οι γυναίκες;

Οι πολιτικές έχουν αποδέκτες άτομα, πολίτες και αυτοί /ες οι αποδέκτες /τριες έχουν φύλο. Είναι σημαντικό να ξέρουμε τι γίνεται, υπάρχει συγκεκριμένος οδηγός από το ευρωπαϊκό lobby γυναικών για το πώς γίνεται αυτή η δύσκολη, αλλά πάρα πολύ σημαντική άσκηση της ένταξης της ισότητας στον προϋπολογισμό, προσπαθώντας να γίνει προβλεπτό ποιος /α θα επωφεληθεί από αυτό.

Οι μηχανισμοί, τα εργαλεία και οι πόροι για την ισότητα των φύλων όμως χρειάζονται και ένα διαρκή διάλογο με γυναικείες οργανώσεις, ΜΚΟ και ομάδες κατοίκων. Αυτό γίνεται στην Αγγλία, υπάρχει το Bristol Women Forum για παράδειγμα στο Βέλγιο, όπου έχουν ένα συμβουλευτικό ρόλο οι γυναικείες οργανώσεις στα δημοτικά τεκταινόμενα και στην Ισπανία στη Βαρκελώνη με ένα πρόγραμμα που λέγεται «Μια πόλη στα μέτρα των γυναικών».

Πέρα από τη συμμετοχή των γυναικών, τους μηχανισμούς και τα εργαλεία, πολύ σημαντική είναι η ένταξη της ισότητας σε όλες τις πολιτικές της τοπικής αυτοδιοίκησης. Όλες αυτές οι προτεραιότητες είναι συμπληρωματικές, δεν γίνεται η μία χωρίς την άλλη. Τι σημαίνει αυτό; Μέχρι σήμερα οι πολιτικές της δεκαετίας του '70 ήταν μόνο για τις γυναίκες, όπως για παράδειγμα τα ζητήματα συνδυασμού, εργασίας και οικογένειας απευθύνονταν μόνο στις γυναίκες. Έπρεπε οι γυναίκες να συνδυάσουν εργασία και οικογένεια, αυτός ήταν ο στόχος. Επίσης η αντιμετώπιση της βίας απευθυνόταν μόνο στις γυναίκες, οι οποίες έπρεπε να προστατευθούν από την αντρική βία.

Τη δεκαετία του '80 εισήχθησαν οι γυναικείες σπουδές, οι οποίες ανέπτυξαν την έννοια του κοινωνικού φύλου και όχι του βιολογικού. Μια σειρά νόμων της δεκαετίας του '80 συνέβαλε σημαντικά στην προώθηση της ισότητας ευκαιριών στον εργασιακό χώρο για τις γυναίκες, με

κυριότερους τους 1414/84 και 1483/84. Ο 1414/84 αντικαταστάθηκε αργότερα από τον Ν. 3488/06, προκειμένου να ενσωματωθεί στους κόλπους και του ελληνικού δικαίου ο σκοπός και η φιλοσοφία της Οδηγίας 73/2000/ΕΚ, ο οποίος δεν έγκειται μόνο στην εξάλειψη των διακρίσεων λόγω φύλου, αλλά και στην ενσωμάτωση της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών στις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις και σε όλα τα μέτρα που λαμβάνουν τα κράτη – μέλη. Αναπτύχθηκαν λοιπόν οι πολιτικές και ο στόχος δεν ήταν πλέον οι γυναίκες να κάνουν κάτι για να αλλάξει η κατάσταση, αλλά να αλλάξουν οι σχέσεις των φύλων.

Πρέπει και οι άντρες να συνδυάσουν εργασία και οικογένεια αναλαμβάνοντας μεγαλύτερο ρόλο στο σπίτι και οι άντρες. Το φύλο δεν είναι οι γυναίκες, το φύλο είναι μια κοινωνική ιεραρχική σχέση.

Έτσι λοιπόν ερχόμαστε στο θέμα πώς θα εντάξουμε τη διάσταση του φύλου ή την έμφυλη διάσταση στις πολιτικές της τοπικής αυτοδιοίκησης. Σύμφωνα με ορισμό του Συμβουλίου της Ευρώπης αυτό σημαίνει την αναδιοργάνωση, βελτίωση και αξιολόγηση της διαδικασίας λήψης των αποφάσεων στην τοπική αυτοδιοίκηση, έτσι ώστε να λαμβάνεται υπόψη ο στόχος της ισότητας των φύλων σε όλους τους τομείς, σε όλα τα επίπεδα και από όλους τους φορείς που εμπλέκονται στον σχεδιασμό και την άσκηση των πολιτικών.

Γιατί χρειάζεται η πολιτική αυτή; Γιατί οι γυναίκες και οι άντρες ζουν, εργάζονται και κινούνται με διαφορετικό τρόπο στην πόλη και σε ευρύτερο επίπεδο, γιατί έχουν διαφορετικές ανάγκες, προτεραιότητες, δυνατότητες πρόσβασης στα αγαθά, στην εργασία, στην εξουσία. Γιατί οι πολιτικές δεν είναι ουδέτερες ως προς το φύλο, έχουν διαφορετικές επιπτώσεις στους άντρες και διαφορετικές στις γυναίκες.

1.2 Η εικόνα της πολιτικής ζωής των γυναικών στην Ελλάδα, η θέση τους στην τοπική αυτοδιοίκηση. Λήψη αποφάσεων.

Η Ελληνίδα απέκτησε το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι το 1952 και ψήφισε για πρώτη φορά στις 18 Ιανουαρίου του 1953. Σε ολόκληρη την ελληνική επικράτεια οι Ελληνίδες ψήφισαν στις βουλευτικές εκλογές του 1956 με πρώτη Ελληνίδα Υπουργό στην σχηματισθείσα κυβέρνηση την Λίνα Τσαλδάρη.

Σήμερα θεωρείται αυτονόητο πλέον για μια γυναίκα να έχει την δυνατότητα, να σπουδάζει, να ψηφίζει, να πολιτεύεται, να εργάζεται και να σταδιοδρομεί σε όποιον τομέα της επιτρέπουν οι ικανότητές της, να έχει οικογένεια και να ανατρέφει παιδιά παράλληλα με την επαγγελματική της εξέλιξη, και γενικότερα να έχει ίσα δικαιώματα και απολαβές με τον άνδρα. Το αιώνιο δίλημμα : παιδιά και οικογένεια ή καριέρα ; Σήμερα όλο και περισσότερες γυναίκες μετά τα 30 τους χρόνια αναγκάζονται να παραδεχθούν ότι, μετά το πρώτο ή το δεύτερο παιδί όσο και αν το βιολογικό τους ρολόι αντέχει ακόμη στους φυσιολογικούς του ρυθμούς, ίσως θα έπρεπε να ελαττώσουν λίγο την τόση ενεργητικότητά τους. Αυτό σήμαινε βελτίωση της θέσης των γυναικών, ενθάρρυνση της συμμετοχής τους στην αγορά εργασίας, και στην απασχόληση γενικότερα, ενασχόληση με τις επιστήμες, την έρευνα και τα κοινωνικά θέματα ειδικότερα, και παράλληλα μεγαλύτερη εμπλοκή των ανδρών στις οικογενειακές υποχρεώσεις. Παρόλα αυτά μεγάλο εμπόδιο για την εναρμόνιση και την ομαλή συμβίωση της οικογένειας με την εργασία και ότι απορρέει από την απουσία της μητέρας από το σπίτι ήταν και οι πολιτισμικοί παράγοντες.

Κάθε γυναίκα για να θεωρείται επιτυχημένη σήμερα θα πρέπει να συγκεντρώνει ικανότητες και δεξιότητες με δεδομένο τους πολλαπλούς ρόλους που υποστηρίζει, να επιβεβαιώνεται κοινωνικά, επαγγελματικά και οικογενειακά και να σχολιάζεται από τους άλλους τόσο για τα θετικά όσο και για τα αρνητικά της προσωπικότητας της.

Ο αγώνας για την ισότητα των δύο φύλων, για την ισότιμη συμμετοχή των γυναικών στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή, είναι πάντα επίκαιρος. Το ζήτημα της συμμετοχής των γυναικών είναι πολιτικό δικαίωμα και δεν αφορά μόνο τη λειτουργία της Δημοκρατίας αλλά αποτελεί και σημαντικό παράγοντα οικονομικής ανάπτυξης και κοινωνικής συνοχής. Αποτελεί θέμα με πολλές διαστάσεις, πολιτική, οικονομική, κοινωνική, αναπτυξιακή, οι οποίες αλληλοσυνδέονται. Ο σεβασμός των δικαιωμάτων των γυναικών συνιστά ακέραιο τμήμα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και λαμβάνεται υπόψη στην αξιολόγηση του επιπέδου ανάπτυξης όλων των χωρών. Η αναγνώριση ίσων ευκαιριών στις γυναίκες, που αποτελούν το 52% του συνολικού πληθυσμού της χώρας, εξασφαλίζει την αντιπροσωπευτικότερη συμμετοχή της κοινωνίας επιτυγχάνοντας έτσι ευρύτερη κοινωνική συμμετοχή.

Το ζητούμενο είναι να μπορεί η γυναίκα να συμμετέχει ισότιμα με τον άντρα στην κοινωνική και πολιτική ζωή. Η διεύρυνση της κοινωνικής αντιπροσώπευσης του πολιτικού συστήματος είναι ο στόχος. Η ανανέωση της πολιτικής ζωής περνάει μέσα από την ισόρροπη συμμετοχή των γυναικών σε όλες τις διαδικασίες. Έχει να κάνει με τον εμπλουτισμό της πολιτικής με αξίες του γυναικείου φύλου, που κατά κανόνα παραλείπονται, αγνοούνται ή παραμερίζονται. Συνδέεται άμεσα με τη γνήσια αντιπροσωπευτικότητα του πολιτικού μας συστήματος.

Η ανθρώπινη κοινωνία πέρασε από διάφορες μορφές διοίκησης και αυτοδιοικητικής οργάνωσης. Η τοπική αυτοδιοίκηση είναι ένας αντιπροσωπευτικός θεσμός που οργανικά είναι ενταγμένος στο διοικητικό μηχανισμό του κράτους. Έχει όμως ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, όπως σχετική αυτοτέλεια, άμεση επαφή και επικοινωνία με τους δημότες, και κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις μπορεί να παίζει ουσιαστικό ρόλο σε μια ανάπτυξη που επίκεντρο θα έχει τον άνθρωπο.

Υπό αυτό το πλαίσιο η τοπική αυτοδιοίκηση καλείται να αναδείξει και να παλέψει προβλήματα της περιοχής της, που απασχολούν όλους τους δημότες αλλά και γενικότερα όλο τον κόσμο. Το ερώτημα είναι: Τι σχέση έχουν όλα αυτά με τη γυναίκα και τι ρόλο μπορεί να παίξει η ίδια σ' όλα αυτά; Όλοι οι τομείς της τοπικής αυτοδιοίκησης έχουν σχέση με τη γυναίκα και την ποιότητα της ζωής της: Το περιβάλλον, η πολεοδομία, το κυκλοφοριακό, η μόρφωση, η υγεία, ο πολιτισμός, ο αθλητισμός, η εργασία - ανεργία, κοινωνική πολιτική, ειρήνη. Οι γυναίκες βιώνουν πιο πειστικά όλα αυτά τα προβλήματα. Η τοπική αυτοδιοίκηση είναι μια καθημερινή μικρογραφία των προβλημάτων που τις απασχολούν εδώ βρίσκεται και η αμφίδρομη σχέση "τοπική αυτοδιοίκηση - γυναίκα – τοπική αυτοδιοίκηση". Μια τοπική αυτοδιοίκηση που θέλει να υπηρετεί τα συμφέροντα των δημοτών της πρέπει και μπορεί:

- Να διεκδικήσει κρατική επιχορήγηση για τη δημιουργία και λειτουργία βρεφονηπιακών σταθμών (για τους οποίους δε θα επιβαρύνονται οικονομικά οι γονείς), κέντρων δημιουργικής απασχόλησης των παιδιών ,κέντρων υπερηλίκων και ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Η έλλειψη όλων αυτών τις γυναίκες επιβαρύνει περισσότερο, που άλλες από αυτές τις κλείνει στο σπίτι με συρρίκνωση του οικογενειακού εισοδήματος, άλλες τις ωθεί στην ημιαπασχόληση κι άλλες τις ρίχνει

εντελώς στην ανεργία. Η ανεργία των γυναικών είναι διπλάσια σε σχέση με αυτή των ανδρών. Η γυναίκα είναι πρώτη στη φτώχεια, στην ανεργία, στον αναλφαβητισμό, στις νέες μορφές εργασίας, χωρίς κοινωνική ασφάλιση και κοινωνικές παροχές. Μια τοπική αυτοδιοίκηση που θέλει να υπηρετεί τα συμφέροντα των δημοτών της πρέπει:

- Να αξιώνει την αναβάθμιση της Δημόσιας Παιδείας
- Να λειτουργεί :

A) Κέντρα Οικογενειακού Προγραμματισμού για την ενημέρωση και στήριξη των νέων ζευγαριών (προσφέρουν βοήθεια γύρω από θέματα όπως πρόληψη κι αποφυγή ανεπιθύμητων κυήσεων - καθορισμός των παιδιών στην οικογένεια - γέννηση υγιών παιδιών - χρόνος γέννησης σε σχέση με την ηλικία των γονιών - στειρότητα - υιοθεσία - σεξουαλική αγωγή - άγαμη μητέρα κ.ά.).

B) Δημοτικά ιατρεία πρόληψης ασθενειών (pap- έιτζ κ.λ.π.) πάντα με τις ανάλογες επιχορηγήσεις από το Υπ. Υγείας. Η πρόληψη εξάλλου κοστίζει λιγότερο από τη θεραπεία. Οι γυναίκες που είναι ταγμένες για την αναπαραγωγή του είδους, χρειάζονται φροντίδα για τη σωματική και ψυχική τους υγεία, όχι γιατί είναι αδύναμες ή ασθενικές, αλλά γιατί πρέπει να έρθουν στον κόσμο γερά και επιθυμητά παιδιά από γερούς και κατά το δυνατόν ευτυχισμένους γονείς.

Γ) Σχολές γονέων και εφήβων (σ' αυτή την πολυπλοκότητα επίδρασης από πολλούς παράγοντες ή "επικοινωνία" με τους νέους καθίστανται δύσκολη).

Ο καθένας αντιλαμβάνεται βέβαια ότι η έλλειψη όλων αυτών των μέτρων στις γυναίκες έχει τις μεγαλύτερες αρνητικές επιπτώσεις, γιατί αυτή ασχολείται περισσότερο με τα παιδιά και γιατί αυτή χρειάζεται βοήθεια για την ανάπτυξη της προσωπικότητας και της αυτοεκτίμησης.

- Να συνεργάζεται με τους αρμόδιους κρατικούς και κοινωνικούς φορείς (θεραπευτικές κοινότητες - ΕΣΥΝ) για τη βοήθεια στην πρόληψη των ναρκωτικών.

- Να συμβάλει στη διατήρηση και εξέλιξη του πολιτισμού μας (με βάση ανθρωπολογικές έρευνες οι γυναίκες δημιούργησαν την αρχή της ανθρώπινης κοινωνίας, δημιούργησαν τη γλώσσα δηλ. την προϋπόθεση για την εξέλιξη του πολιτισμού). Ο πολιτισμός δεν είναι απλά υπόθεση ψυχαγωγίας αλλά η ουσία, η ταυτότητα, ενός λαού. Σε πολλούς δήμους δεν υπάρχει ούτε καν ένα πολιτιστικό κέντρο, όπως δεν υπάρχουν χώροι άθλησης της νεολαίας, γυμναστήριο νέων και γυναικών κ.ά. Για όλα τα προαναφερθέντα προβλήματα λογικό είναι οι γυναίκες να θέλουν:

- Τοπική αυτοδιοίκηση διεκδικητική, αγωνιστική, που θα συμβάλλει στην καταπολέμηση των σύγχρονων φαινομένων της κοινωνικής αποξένωσης, της αδιαφορίας για την πολιτική, της κοινωνικής αποστράτευσης, της φυγής σε ατομικές λύσεις.

- Τοπική αυτοδιοίκηση που σε συνεργασία με τις οργανωμένες κοινωνικές δυνάμεις της περιοχής (συλλόγους - κόμματα κ.λ.π.) θα στραφεί σε συλλογικές μορφές δράσης, θα δημιουργεί κοινωνικά αντισώματα στις ποικίλες ξενόφερτες αντιλήψεις και στα πρότυπα ζωής.

- Τοπική αυτοδιοίκηση που δε θα στηρίζει κάθε άνωθεν επιταγή, αλλά με τη σωστή ενημέρωση θα αναδεικνύει την αγωνιστική διέξοδο με λαϊκή συμμετοχή.

- Τοπική αυτοδιοίκηση που θα προασπίζεται την ΕΙΡΗΝΗ, γιατί πολιτισμός, ειρήνη κι ανθρωπιά είναι έννοιες συνυφασμένες.

Είναι αλήθεια πρόκληση ιδιαίτερα για τις γυναίκες που φέρνουν τη ζωή στον κόσμο να πληρώνουν, με δήθεν ειρηνευτικές διαδικασίες, το θάνατο, τον ξεριζωμό, την προσφυγιά, τους βιασμούς, την πορνεία, το χαμό των οικογενειών τους, το χαλασμό των σπιτιών τους και της πατρίδας τους.

- Και τέλος τοπική αυτοδιοίκηση που θα βοηθήσει ν' απεγκλωβιστεί η γυναίκα από το μικρόκοσμο του σπιτιού τους και θα τη βοηθήσει ν' αντισταθεί στη νοοτροπία να ξαναγυρίσει πίσω στο σπίτι και στον παραδοσιακό της ρόλο.

Φυσικά δε χρειάζεται να καλλιεργεί κανείς αυταπάτες γιατί όποια και να είναι η τοπική αυτοδιοίκηση την επόμενη των εκλογών δε θα λυθούν αυτόματα και τα προβλήματα. Όμως οι γυναίκες έχουν όφελος να στηρίξουν κινήσεις και συνδυασμούς που θα έχουν τη δύναμη και τη δυναμική να μπουν μπροστά σ' έναν αγώνα για την επίλυση όλο και περισσότερων τοπικών προβλημάτων και να προωθήσουν καλύτερα τα γυναικεία ζητήματα. Να στηρίξουν κινήσεις που πλαισιώνονται από άτομα με κοινωνική δράση και συλλογική δουλειά. Οι γυναίκες οφείλουν να δουλέψουν μ' όλες τους τις δυνάμεις σε μια τέτοια κατεύθυνση. Δεν υποτιμά κανείς το γεγονός ότι είναι φορτωμένες με διπλούς και τριπλούς ρόλους

(εργαζόμενη - γυναίκα - μητέρα) και καθημερινά όλο και αφαιρούνται εκείνες οι προϋποθέσεις που θα έδιναν ίσες ευκαιρίες στις γυναίκες να ασχοληθούν με τα κοινά και να χαράζουν πολιτικές. Η δυσκολία πρόσβασης σε πολιτικές και κοινωνικές δραστηριότητες κλείνει τη γυναίκα στο σπίτι της κι έτσι η ίδια αποτελεί "βορά" των ΜΜΕ με την υποκουλτούρα και τα πρότυπα που εργολαβικά αναλαμβάνουν να λανσάρουν. Εδώ λοιπόν χρειάζονται οι γυναίκες να δείξουν δύναμη. Να ξεπεράσουν τον εαυτό τους, δεν αρκεί να διαμαρτύρονται και να γκρινιάζουν. Πρέπει κόντρα στα εμπόδια που τις στήνουν να αποφασίζουν μόνες τους για τις τύχες τους. Πρέπει να παλέψουν να αναδείξουν και να στείλουν όσο γίνεται περισσότερες γυναίκες στα δημοτικά και κοινοτικά συμβούλια. Οι γυναίκες μέσα από τα όργανα της τοπικής αυτοδιοίκησης ως εκλεγμένες, ενεργοποιώντας κι άλλες γυναίκες, μπορούν να σχεδιάζουν και να προγραμματίζουν δράσεις που θα βελτιώνουν τη θέση και τη ζωή των γυναικών. Πώς θα γίνουν άλλωστε τέτοιες βαθιές αλλαγές αν οι ίδιες οι γυναίκες δε συμμετέχουμε σε κοινωνικούς και πολιτικούς αγώνες; Ο Μπρεχτ γράφει για τις γυναίκες: "...το ζήτημα για το κράτος που σας λείπει στην κουζίνα, δεν πρόκειται μες στην κουζίνα να κριθεί...".

Έχουμε διανύσει σημαντικό δρόμο ώστε να πετύχουμε τη νομικά ισότιμη συμμετοχή της γυναίκας στην οικονομική, κοινωνική και πολιτική ζωή της χώρας. Αν συγκρίνουμε τη τωρινή κατάσταση με αυτή που επικρατούσε πριν από πενήντα χρόνια θα διαπιστώσουμε ότι οι γυναίκες έχουμε πετύχει πολλά. Όμως πρέπει να γίνουν ακόμη πολύ περισσότερα αν θέλουμε να μιλάμε για ουσιαστική (και όχι τυπική) ισότητα. Οι πολιτικές της υποχρεωτικής ποσόστωσης⁹, που από το 2001 επιβάλλουν συμμετοχή κατά 1/3 κάθε φύλου στα ψηφοδέλτια δημοτικών και νομαρχιακών εκλογών, μόνο προσωρινά και τυπικά μπορούν να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα, δίχως να το λύνουν οριστικά. Η συμμετοχή της γυναίκας στα

κέντρα λήψης αποφάσεων στην Ελλάδα είναι απογοητευτική. Το ποσοστό των γυναικών στο ελληνικό κοινοβούλιο είναι της τάξεως του 13%.

Στους ΟΤΑ α΄ και β΄ βαθμού το ποσοστό συμμετοχής των γυναικών σε επίπεδο δημάρχων και νομαρχών δεν ξεπέρασε το 2,3% και σε επίπεδο δημορχιακών και δημοτικών συμβούλων δεν ξεπέρασε το 9%. Παρότι εκλέχτηκαν το 2006 περισσότερες γυναίκες από το 2002 (28 έναντι 22), το ποσοστό των γυναικών δημάρχων απλά αυξήθηκε από 2% σε 2,7%. Σε 29 νομούς δεν εξελέγη καμία γυναίκα στο αξίωμα της δημάρχου. Είναι λοιπόν επιτακτική ανάγκη να βελτιωθούν δραστικά τα ποσοστά της γυναικείας συμμετοχής. Η περιορισμένη πολιτική εκπροσώπηση των γυναικών σε σχέση με τον αριθμό τους στο γενικό πληθυσμό είναι ένα φαινόμενο ιδιαίτερα έντονο.

Το χαμηλό ποσοστό πολιτικής συμμετοχής σχετίζεται βεβαίως και με το ιδιαιτέρως χαμηλό ποσοστό γυναικείας συμμετοχής στην απασχόληση σε σχέση με τα ευρωπαϊκά δεδομένα αλλά και με τους στόχους που έχει θέσει η Στρατηγική της Λισαβόνας¹⁰. Κυμαίνεται στο 45%, όταν ο ευρωπαϊκός στόχος για τη γυναικεία απασχόληση το 2010 είναι 60%, κι όταν ταυτόχρονα το ποσοστό της ανδρικής απασχόλησης στην Ελλάδα ξεπερνά το 72%.

Ακολουθώντας τις ευρωπαϊκές πολιτικές κατευθύνσεις, θεωρούμε ότι αυτό που πρέπει να κάνουμε όλοι εμείς οι αυτοδιοικητικοί φορείς, α΄ και β΄ βαθμού, είναι να εντάσσουμε τη διάσταση του φύλου σε όλες τις πολιτικές και τις δράσεις μας. Οι γυναίκες μπορεί να δίνουμε τώρα τον αγώνα από καλύτερες θέσεις, γιατί έχουμε να κάνουμε ακόμα πολλά. Οι ανισότητες είναι μεγάλες. Δεν είναι καθόλου εύκολο στις κοινωνίες μας να συνταιριάξουν αρμονικά και ταυτόχρονα οι ρόλοι της γυναίκας στην οικογένεια, στην μητρότητα, στην εργασία, στην πολιτική.

Πρέπει όλοι όσοι υποστηρίζουμε έμπρακτα την αναβάθμιση της γυναικείας συμμετοχής στην πολιτική και στην αυτοδιοίκηση να δρομολογήσουμε νέες δράσεις που να προωθούν ουσιαστικά το σκοπό μας. Οι αυτοδιοικητικοί φορείς πρέπει άμεσα να αναπτύξουν εκτεταμένο δίκτυο βρεφονηπιακών και παιδικών σταθμών και κέντρα δημιουργικής απασχόλησης παιδιών. Αυτός είναι ένας πολύ κρίσιμος παράγοντας για την ένταξη των γυναικών στην αγορά εργασίας. Οι αυτοδιοικητικοί φορείς πρέπει να υποστηρίξουν και να αναπτύξουν δράσεις, πρωτοβουλίες και προγράμματα:

- για την ένταξη των γυναικών στην αγορά εργασίας,
- για τη γυναικεία επιχειρηματικότητα,
- για τη δια βίου εκπαίδευση και κατάρτιση για τις γυναίκες.

Πρέπει να δημιουργήσουμε τις προϋποθέσεις και τις υποδομές για να μπορούν οι γυναίκες του τόπου μας να βρουν μια καλή δουλειά και να συμμετάσχουν ισότιμα με τους άντρες στην οικονομική και κοινωνική ζωή του τόπου. Υπάρχουν οι δυνατότητες, υπάρχουν οι προοπτικές, υπάρχουν τα παραδείγματα χωρών, περιφερειών ή πόλεων που τα έχουν πάει πολύ καλά σε αυτόν τον τομέα. Αρκεί να έχουμε την πολιτική βούληση, την αποφασιστικότητα και την ικανότητα να δρομολογήσουμε και να αναπτύξουμε κατάλληλες και πετυχημένες δράσεις και πρωτοβουλίες.

Κεφάλαιο 2

Στο δεύτερο μέρος αυτής της εργασίας θα δούμε κάποια στοιχεία ενδεικτικά της κατάστασης στην ελληνική πραγματικότητα. Στοιχεία που αφορούν το ποσοστό συμμετοχής των γυναικών στα δημοτικά και κοινοτικά συμβούλια των δήμων του Νομού Αχαΐας. Ο Νομός Αχαΐας είναι ένας από τους επτά νομούς της Πελοποννήσου. Βρίσκεται στο βορειοδυτικό άκρο της με έκταση 3.721,5 τ. χλμ , πληθυσμό 322.789 κατοίκους (σύμφωνα με την απογραφή του 2001) και αποτελεί τη βασική πύλη σύνδεσης της Ελλάδας με

τις υπόλοιπες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μέσω του λιμανιού της Πάτρας. Πρωτεύουσα του νομού είναι η πόλη της Πάτρας η οποία είναι το τρίτο σε μέγεθος αστικό κέντρο της χώρας. Ο Νομός Αχαΐας διοικητικά ανήκει στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας. Αποτελεί το γεωγραφικό κέντρο βάρους της περιφέρειας, καθώς κατέχει το 29% της συνολικής έκτασης και το 43% του συνολικού πληθυσμού της. Διοικητικά διαιρείται σε 21 δήμους και σε 2 κοινότητες.

Δήμοι

1) Πατρέων, 2) Αιγείρας, 3) Αιγίου, 4) Ακράτας, 5) Αροάνιας, 6) Βραχυνέικων, 7) Διακοπτού, 8) Δύμης, 9) Ερινεού, 10) Καλαβρύτων, 11) Λαρισσού, 12) Λευκασίου, 13) Μεσσήτιδος, 14) Μόβρης, 15) Παΐων, 16) Παραλίας, 17) Ρίου, 18) Συμπολιτείας, 19) Τριταίας, 20) Φαρρών, 21) Ωλενίας.

Κοινότητες

22) Καλεντζίου, 23) Λεοντίου.

Χάρτης Νομού Αχαΐας.

2.1 Απεικόνιση του πληθυσμού κατά φύλο των δήμων, του Νομού Αχαΐας.

ΔΗΜΟΙ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	ΑΝΔΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΨΗΦΙΣΑΝΤΕΣ ΑΝΔΡΕΣ	ΨΗΦΙΣΑΝΤΕΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ
ΠΑΤΡΕΩΝ	163446	80343	83103	59706	63825
ΑΙΓΕΙΡΑΣ	4512	2449	2063	1977	1650
ΑΙΓΙΟΥ	27812	13735	14077	10684	11129
ΑΚΡΑΤΑΣ	7056	3656	3400	2914	2775
ΑΡΟΑΝΙΑΣ	2551	1387	1164	1123	926
ΒΡΑΧΝΕΙΚΑ	5094	2574	2520	1884	1888
ΔΙΑΚΟΠΤΟΥ	7005	3640	3365	2958	2761
ΔΥΜΗΣ	10664	5489	5175	3896	3744
ΕΡΙΝΕΟΥ	3768	1886	1882	1512	1535
ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ	8580	4590	3990	3678	3205
ΛΑΡΙΣΣΟΥ	8683	4644	4039	3533	3074
ΛΕΥΚΑΣΙΟΥ	3892	2045	1847	1694	1522
ΜΕΣΣΑΤΙΔΟΣ	11873	6051	5822	4162	4148
ΜΟΒΡΗΣ	5106	2706	2400	1900	1692
ΠΑΙΩΝ	2579	1341	1238	1092	1046
ΠΑΡΑΛΙΑΣ	9074	4615	4459	3224	3219
ΡΙΟΥ	13270	6786	6484	5224	5053
ΣΥΜΠΟΛΙΤΕΙΑΣ	7840	4045	3795	3181	3003
ΤΡΙΤΑΙΑΣ	5462	2895	2567	2181	1945
ΦΑΡΡΩΝ	6300	3354	2946	2612	2298
ΩΛΕΝΙΑΣ	6822	3905	2917	3154	2314
ΚΑΛΕΝΤΖΙΟΥ	657	354	303	277	235
ΛΕΟΝΤΙΟΥ	743	404	339	321	263

Πίνακας 1. Πληθυσμός κατά φύλο, δήμοι και κοινότητες Νομού Αχαΐας.

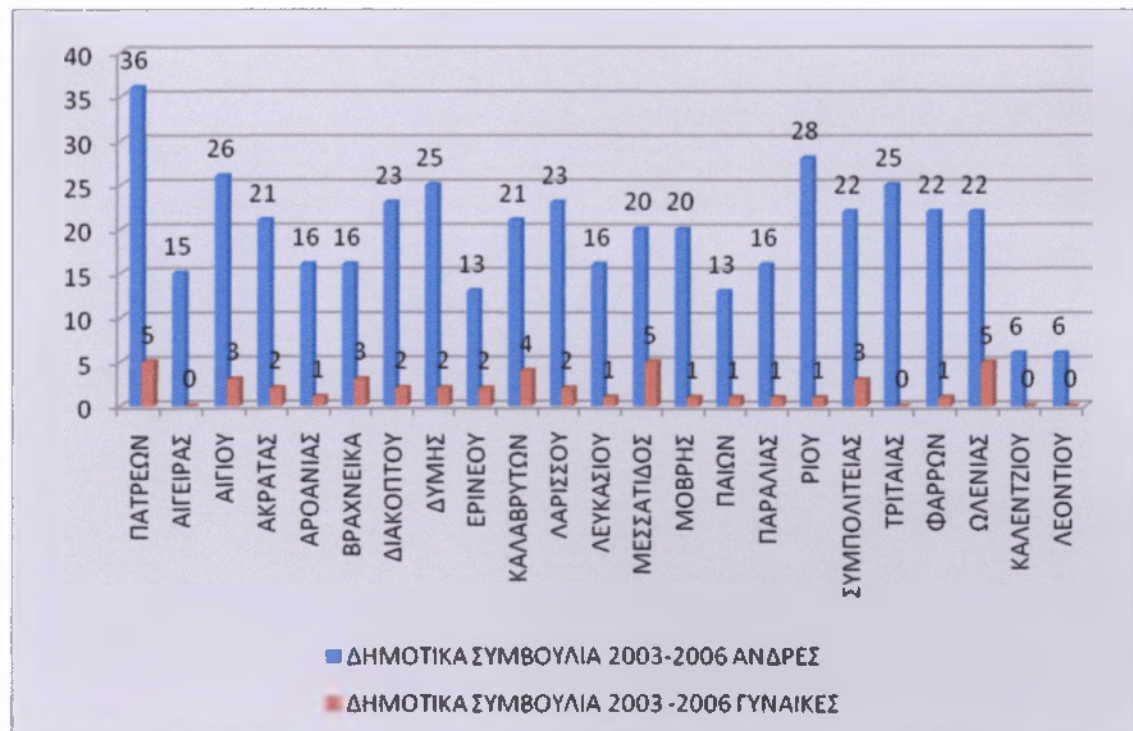
(Απογραφή πληθυσμού της 18^{ης} Μαρτίου 2001)

Νομός Αχαΐας	
Πληθυσμός	322789
Άνδρες	162894
Γυναίκες	159895
Ψηφίσαντες άνδρες	122887
Ψηφίσαντες γυναίκες	123250

Πίνακας 2. Συγκεντρωτικά στοιχεία Νομού Αχαΐας.

2.2 Συμμετοχή ανδρών-γυναικών στα δημοτικά συμβούλια στις εκλογικές περιόδους 2003-2006 και 2007-2010.

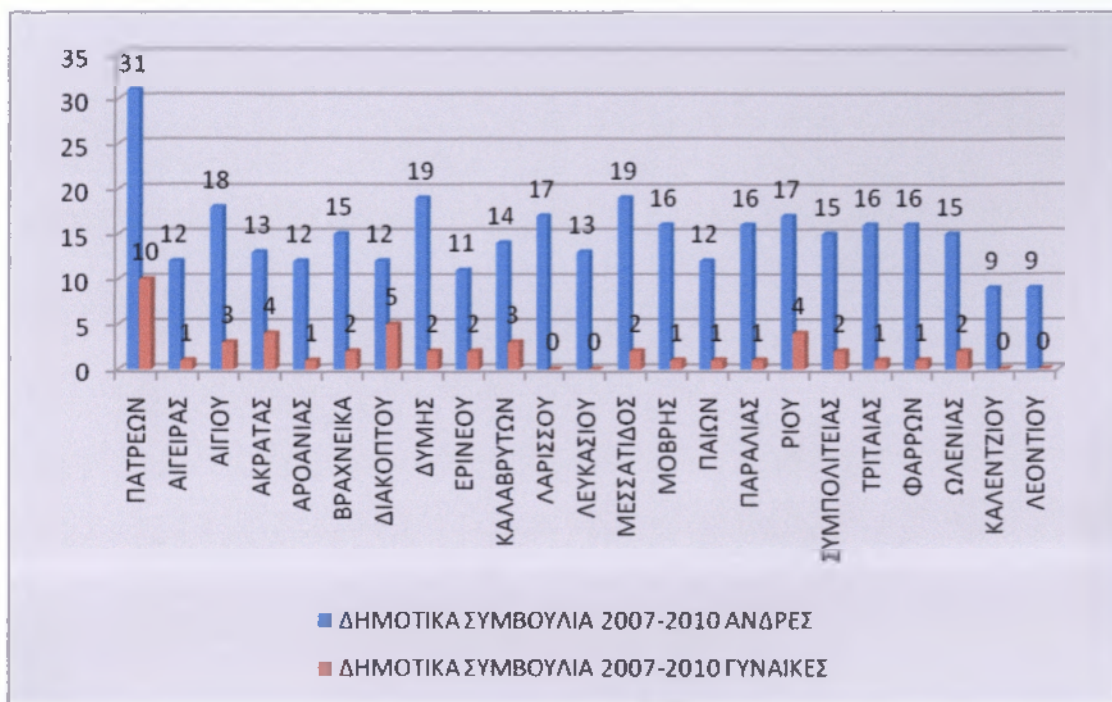
Θα παραθέσουμε στοιχεία που αφορούν τη συμμετοχή ανδρών και γυναικών στα δημοτικά και κοινοτικά συμβούλια, του Νομού Αχαΐας για τις εκλογικές περιόδους 2003-2006 και 2007-2010.

Πίνακας 3. Συμμετοχή ανδρών – γυναικών στα δημοτικά συμβούλια του Νομού Αχαΐας, την εκλογική περίοδο 2003 – 2006

Όπως μπορούμε να παρατηρήσουμε από τον πίνακα 3, προκύπτουν τα εξής: Κατά την εκλογική περίοδο 2003-2006, στο δήμο Πατρέων σε σύνολο 41 δημοτικών συμβούλων έχουμε 5 γυναίκες και 36 άνδρες. Στο δήμο Αιγείρας σε σύνολο 15 δημοτικών συμβούλων έχουμε 15 άνδρες και καμία γυναίκα. Στο δήμο Αιγίου σε σύνολο 29 δημοτικών συμβούλων έχουμε 26 άνδρες και 3 γυναίκες. Στο δήμο Ακράτας σε σύνολο 23 δημοτικών συμβούλων έχουμε 21 άνδρες και 2 γυναίκες. Στο δήμο Αροανίας σε σύνολο 17 δημοτικών συμβούλων έχουμε 16 άνδρες και 1 γυναίκα. Στο δήμο Βραχνεΐκων σε σύνολο 19 δημοτικών συμβούλων έχουμε 16 άνδρες και 3 γυναίκες. Στο δήμο Διακοπτού σε σύνολο 25 δημοτικών συμβούλων έχουμε 23 άνδρες και 2 γυναίκες. Στο δήμο Δύμης σε σύνολο 27 δημοτικών συμβούλων έχουμε 25 άνδρες και 2 γυναίκες. Στο δήμο Ερινεού σε σύνολο 15 δημοτικών συμβούλων έχουμε 13 άνδρες και 2 γυναίκες. Στο δήμο Καλαβρύτων σε σύνολο 25 δημοτικών συμβούλων έχουμε 21 άνδρες και 4 γυναίκες. Στο δήμο Λαρισσού σε σύνολο 25 δημοτικών συμβούλων έχουμε 23 άνδρες και 2 γυναίκες. Στο δήμο Λευκασίου σε σύνολο 17 δημοτικών συμβούλων έχουμε 16 άνδρες και 1 γυναίκα. Στο δήμο Μεσσάτιδος σε σύνολο 25 δημοτικών συμβούλων έχουμε 20 άνδρες και 5 γυναίκες. Στο δήμο Μόβρης σε σύνολο 21 δημοτικών συμβούλων έχουμε 20 άνδρες και 1 γυναίκα. Στο δήμο Παϊών σε σύνολο 14 δημοτικών συμβούλων έχουμε 13 άνδρες και 1 γυναίκα. Στο δήμο Παραλίας σε σύνολο 17 δημοτικών συμβούλων έχουμε 16 άνδρες και 1 γυναίκα. Στο δήμο Ρίου σε σύνολο 29 δημοτικών συμβούλων έχουμε 28 άνδρες και 1 γυναίκα. Στο δήμο Συμπολιτείας σε σύνολο 25 δημοτικών συμβούλων έχουμε 22 άνδρες και 3 γυναίκες. Στο δήμο Τριταίας σε σύνολο 25 δημοτικών συμβούλων έχουμε 25 άνδρες και καμία γυναίκα. Στο δήμο Φαρρών σε σύνολο 23 δημοτικών συμβούλων έχουμε 22 άνδρες και 1 γυναίκα. Στο δήμο Ωλενίας σε σύνολο 27 δημοτικών συμβούλων έχουμε 22 άνδρες και 5 γυναίκες. Στην κοινότητα Καλεντζίου σε σύνολο 6 κοινοτικών συμβούλων έχουμε 6 άνδρες και καμία

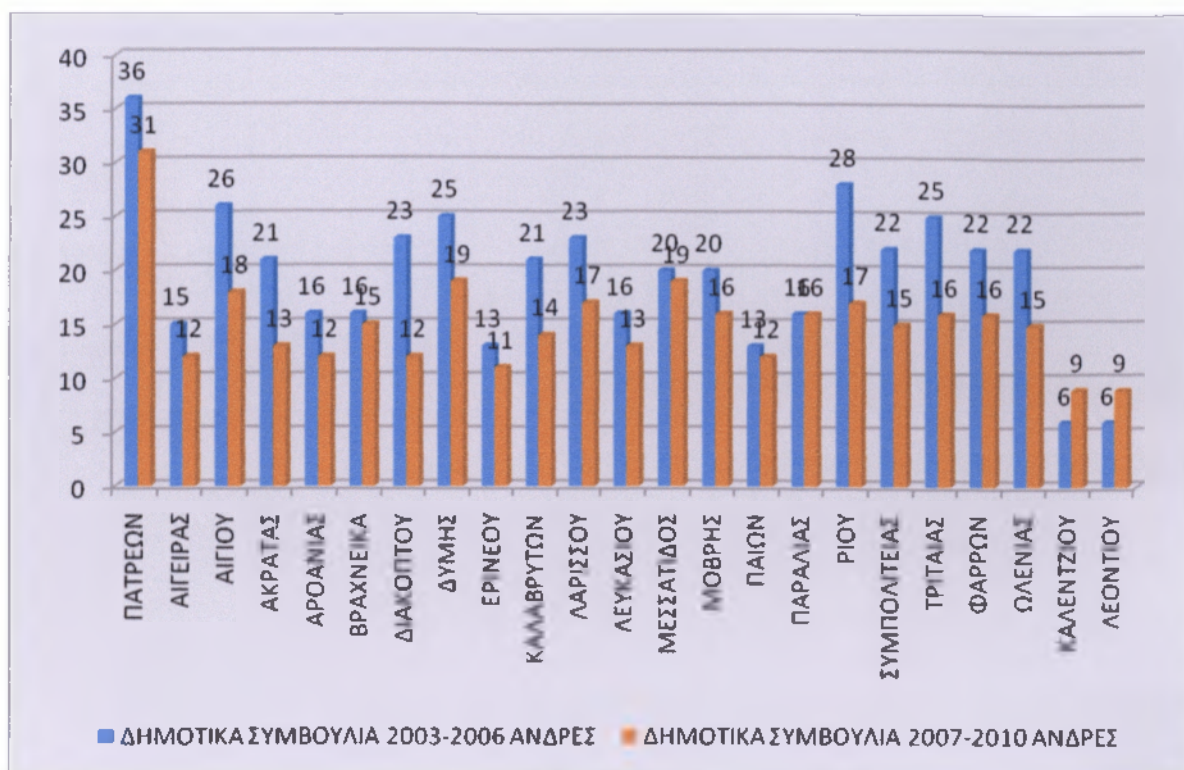
γυναίκα και, τέλος, στην κοινότητα Λεοντίου σε σύνολο 6 κοινοτικών συμβούλων έχουμε 6 άνδρες και καμία γυναίκα.

Πίνακας 4. Συμμετοχή ανδρών- γυναικών στα δημοτικά συμβούλια του Νομού Αχαΐας, την εκλογική περίοδο 2007-2010

Όπως μπορούμε να παρατηρήσουμε από τον πίνακα 4, προκύπτουν τα εξής: Κατά την εκλογική περίοδο 2007-2010, στο δήμο Πατρέων σε σύνολο 41 δημοτικών συμβούλων έχουμε 31 άνδρες και 10 γυναίκες. Στο δήμο Αιγείρας σε σύνολο 13 δημοτικών συμβούλων έχουμε 12 άνδρες και 1 γυναίκα. Στο δήμο Αιγίου σε σύνολο 21 δημοτικών συμβούλων έχουμε 18 άνδρες και 3 γυναίκες. Στο δήμο Ακράτας σε σύνολο 17 δημοτικών συμβούλων έχουμε 13 άνδρες και 4 γυναίκες. Στο δήμο Αροανίας σε σύνολο 13 δημοτικών συμβούλων έχουμε 12 άνδρες και 1 γυναίκα. Στο δήμο Βραχνηϊκών σε σύνολο 17 δημοτικών συμβούλων έχουμε 15 άνδρες και 2 γυναίκες. Στο δήμο Διακοπτού σε σύνολο 17 δημοτικών συμβούλων

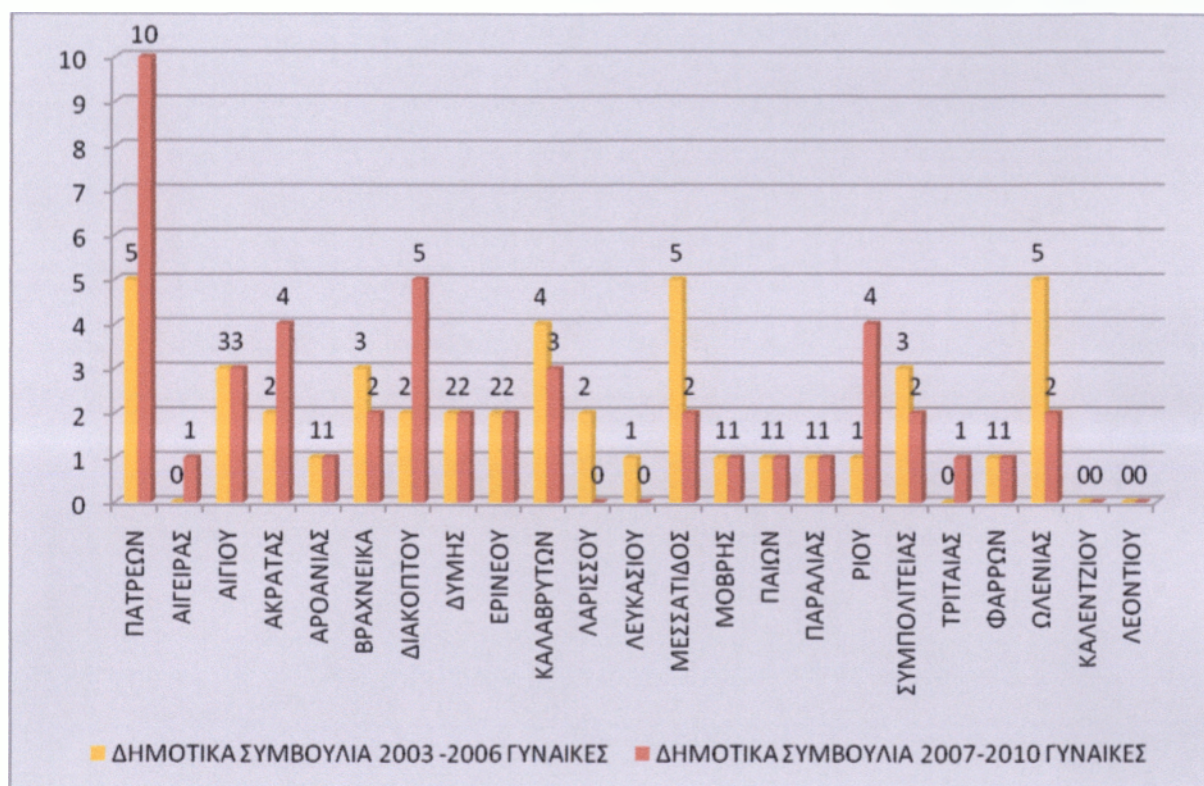
έχουμε 12 άνδρες και 5 γυναίκες. Στο δήμο Δύμης σε σύνολο 21 δημοτικών συμβούλων έχουμε 19 άνδρες και 2 γυναίκες. Στο δήμο Ερινεού σε σύνολο 13 δημοτικών συμβούλων έχουμε 11 άνδρες και 2 γυναίκες. Στο δήμο Καλαβρύτων σε σύνολο 17 δημοτικών συμβούλων έχουμε 14 άνδρες και 3 γυναίκες. Στο δήμο Λαρισσού σε σύνολο 17 δημοτικών συμβούλων έχουμε 17 άνδρες και καμία γυναίκα. Στο δήμο Λευκασίου σε σύνολο 13 δημοτικών συμβούλων έχουμε 13 άνδρες και καμία γυναίκα. Στο δήμο Μεσσήτιδος σε σύνολο 21 δημοτικών συμβούλων έχουμε 19 άνδρες και 2 γυναίκες. Στο δήμο Μόβρης σε σύνολο 17 δημοτικών συμβούλων έχουμε 16 άνδρες και 1 γυναίκα. Στο δήμο Παίων σε σύνολο 13 δημοτικών συμβούλων έχουμε 12 άνδρες και 1 γυναίκα. Στο δήμο Παραλίας σε σύνολο 17 δημοτικών συμβούλων έχουμε 16 άνδρες και 1 γυναίκα. Στο δήμο Ρίου σε σύνολο 21 δημοτικών συμβούλων έχουμε 17 άνδρες και 4 γυναίκες. Στο δήμο Συμπολιτείας σε σύνολο 17 δημοτικών συμβούλων έχουμε 15 άνδρες και 2 γυναίκες. Στο δήμο Τριταίας σε σύνολο 17 δημοτικών συμβούλων έχουμε 16 άνδρες και 1 γυναίκα. Στο δήμο Φαρρών σε σύνολο 17 δημοτικών συμβούλων έχουμε 16 άνδρες και 1 γυναίκα. Στο δήμο Ωλενίας σε σύνολο 17 δημοτικών συμβούλων έχουμε 15 άνδρες και 2 γυναίκες. Στην κοινότητα Καλεντζίου σε σύνολο 9 κοινοτικών συμβούλων έχουμε 9 άνδρες και καμία γυναίκα και, τέλος, στην κοινότητα Λεοντίου σε σύνολο 9 κοινοτικών συμβούλων έχουμε 9 άνδρες και καμία γυναίκα.

Πίνακας 5. Συμμετοχή ανδρών στα δημοτικά συμβούλια , του Νομού Αχαΐας, τις εκλογικές περιόδους 2003-2006 και 2007-2010.

Από τον πίνακα 5 μπορούμε να παρατηρήσουμε τα εξής: Στο δήμο Πατρέων κατά την εκλογική περίοδο 2003-2006, είχαμε 36 εκλεγέντες άνδρες, ενώ κατά την εκλογική περίοδο 2007-2010, είχαμε 31. Στους υπόλοιπους δήμους –κοινότητες ,για τις ίδιες εκλογικές περιόδους , η εικόνα έχει ως εξής : Δήμος Αιγείρας 15 και 12 άνδρες αντίστοιχα. Δήμος Αιγίου 26 και 18 άνδρες. Δήμος Ακράτας 21 και 13 άνδρες. Δήμος Αροανίας 16 και 12 άνδρες . Δήμος Βραχνεϊκών 16 και 15 άνδρες. Δήμος Διακοπτού 23 και 12 άνδρες. Δήμος Δύμης 25 και 19 άνδρες. Δήμος Ερινεού 13 και 11 άνδρες . Δήμος Καλαβρύτων 21 και 14 άνδρες. Δήμος Λαρισσού 23 και 17 άνδρες. Δήμος Λευκασίου 16 και 13 άνδρες. Δήμος Μεσσήτιδος 20 και 19 άνδρες. Δήμος Μόβρης 20 και 16 άνδρες. Δήμος Παίων 13 και 12 άνδρες. Δήμος Παραλίας 16 και 16 άνδρες. Δήμος Ρίου 28 και 17 άνδρες. Δήμος Συμπολιτείας 22 και 15 άνδρες. Δήμος Τριταίας 25 και 16 άνδρες. Δήμος Φαρρών 22 και 16 άνδρες. Δήμος Ωλενίας 22 και 15 άνδρες. Κοινότητα

Καλεντζίου 6 και 9 άνδρες και κοινότητα Λεοντίου 6 και 9 άνδρες αντίστοιχα. Τέλος, παρατηρούμε ότι την εκλογική περίοδο 2003-2006 είχαμε 451 εκλεγμένους άνδρες, ενώ αντίστοιχα την περίοδο 2007-2010 έχουμε 347.

Πίνακας 6. Συμμετοχή γυναικών στα δημοτικά συμβούλια, του Νομού Αχαΐας, τις εκλογικές περιόδους 2003-2006 και 2007-2010.

Από τον πίνακα 6 μπορούμε να παρατηρήσουμε τα εξής: Στο δήμο Πατρέων κατά την εκλογική περίοδο 2003-2006, είχαμε 5 εκλεγμένες γυναίκες, ενώ κατά την εκλογική περίοδο 2007-2010, είχαμε 10. Στους υπόλοιπους δήμους –κοινότητες, για τις ίδιες εκλογικές περιόδους, η εικόνα έχει ως εξής : Δήμος Αιγείρας 0 και 1 γυναίκες αντίστοιχα. Δήμος Αιγίου 3 και 3 γυναίκες. Δήμος Ακράτας 2 και 4 γυναίκες. Δήμος Αροανίας 1 και 1

γυναίκες. Δήμος Βραχνεϊκών 3 και 2 γυναίκες. Δήμος Διακοπτού 2 και 5 γυναίκες. Δήμος Δύμης 2 και 2 γυναίκες. Δήμος Ερινεού 2 και 2 γυναίκες. Δήμος Καλαβρύτων 4 και 3 γυναίκες. Δήμος Λαρισσού 2 και 0 γυναίκες. Δήμος Λευκασίου 1 και 0 γυναίκες. Δήμος Μεσσήτιδος 5 και 2 γυναίκες. Δήμος Μόβρης 1 και 1 γυναίκες. Δήμος Παΐων 1 και 1 γυναίκες. Δήμος Παραλίας 1 και 1 γυναίκες. Δήμος Ρίου 1 και 4 γυναίκες. Δήμος Συμπολιτείας 3 και 2 γυναίκες. Δήμος Τριταίας 0 και 1 γυναίκες. Δήμος Φαρρών 1 και 1 γυναίκες. Δήμος Ωλενίας 5 και 2 γυναίκες. Κοινότητα Καλεντζίου 0 και 0 γυναίκες και κοινότητα Λεοντίου 0 και 0 γυναίκες αντίστοιχα. Τέλος, παρατηρούμε ότι την εκλογική περίοδο 2003-2006, είχαμε συνολικά 45 γυναίκες ενώ την περίοδο 2007- 2010 έχουμε συνολικά 48 γυναίκες.

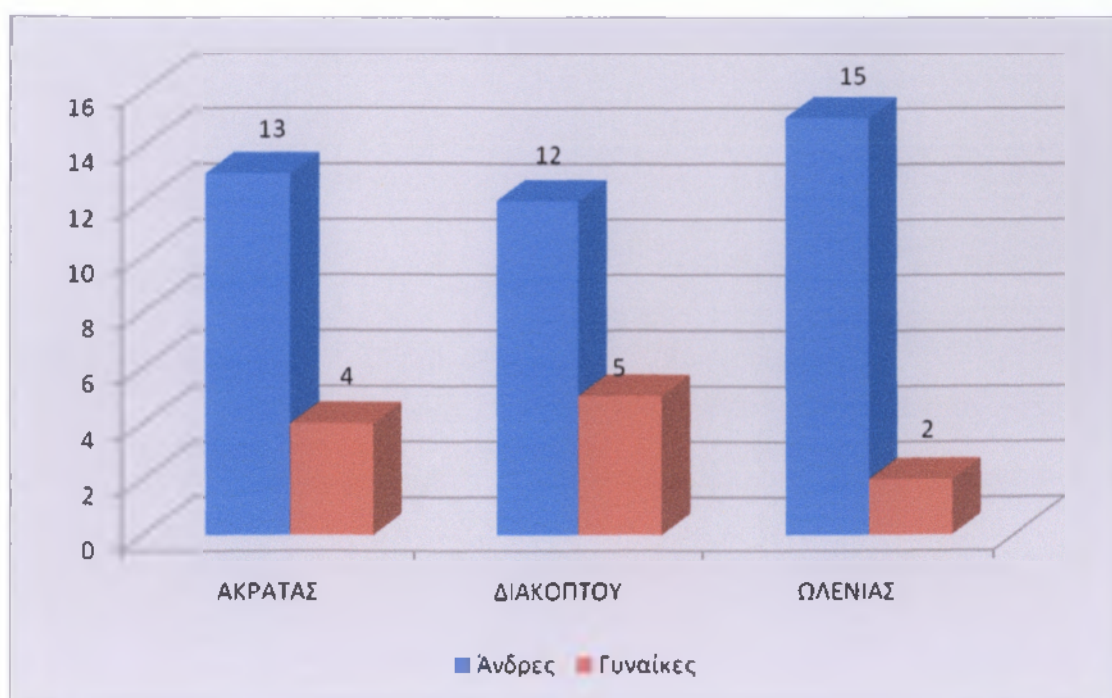
2.3 Παρουσίαση συγκριτικών στοιχείων που αφορούν τη συμμετοχή των γυναικών στην τοπική αυτοδιοίκηση του Νομού Αχαΐας.

Θα παρουσιάσουμε παρακάτω συγκριτικά στοιχεία που αφορούν τη συμμετοχή των γυναικών στα δημοτικά και κοινοτικά συμβούλια , σε δήμους και κοινότητες του Νομού Αχαΐας με ομοιογένεια πληθυσμού.

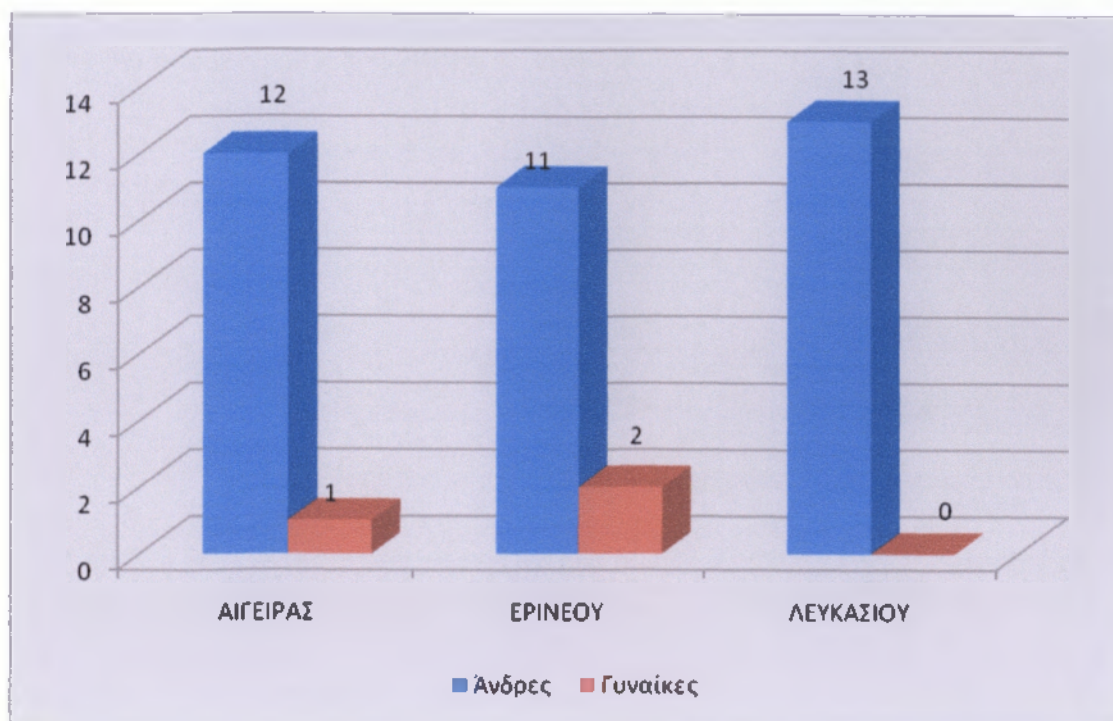
Πίνακας 7. Συμμετοχή ανδρών – γυναικών στα δημοτικά συμβούλια του δήμου της Πάτρας, στις εκλογικές περιόδους 2003-2006 και 2007 – 2010.

Μπορούμε να παρατηρήσουμε στον πίνακα 7, πως ο αριθμός των εκλεγμένων γυναικών διπλασιάστηκε. Πιο συγκεκριμένα, την περίοδο 2003-2006 είχαμε 5 εκλεγμένες γυναίκες επί συνόλου 41, ενώ την περίοδο 2007-2010 έχουμε 10 εκλεγμένες γυναίκες επί συνόλου 41. Αυτό είναι ιδιαίτερα ενδιαφέρον, καθώς φαίνεται πως οι γυναίκες στην πρωτεύουσα του νομού Αχαΐας, άρχισαν να αναλαμβάνουν αρμοδιότητες και να συμμετέχουν στα κοινά της πόλης.

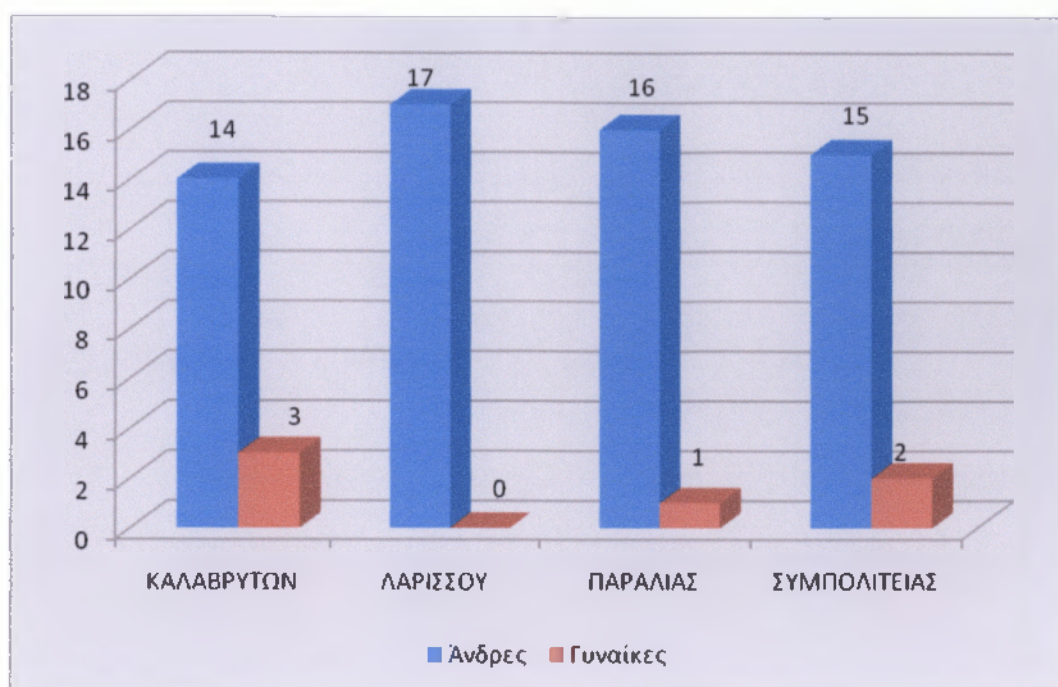
Πίνακας 8. Συγκριτικά στοιχεία των δήμων Ακράτας, Διακοπτού και Ωλενίας.

Από τη σύγκριση των στοιχείων του πίνακα 8, για την εκλογική περίοδο 2007- 2010, στους δήμους Ακράτας, Διακοπτού και Ωλενίας (πληθυσμός ψηφισάντων μεταξύ 5000 και 6000 και 17μελή δημοτικά συμβούλια), προκύπτουν τα εξής συμπεράσματα: Έχουμε 4 εκλεγμένες γυναίκες (ποσοστό περίπου 23,5%) στο δήμο Ακράτας, 5 γυναίκες (ποσοστό περίπου 29,4%) στο δήμο Διακοπτού και 2 γυναίκες (ποσοστό περίπου 11,7%) στο δήμο Ωλενίας αντίστοιχα.

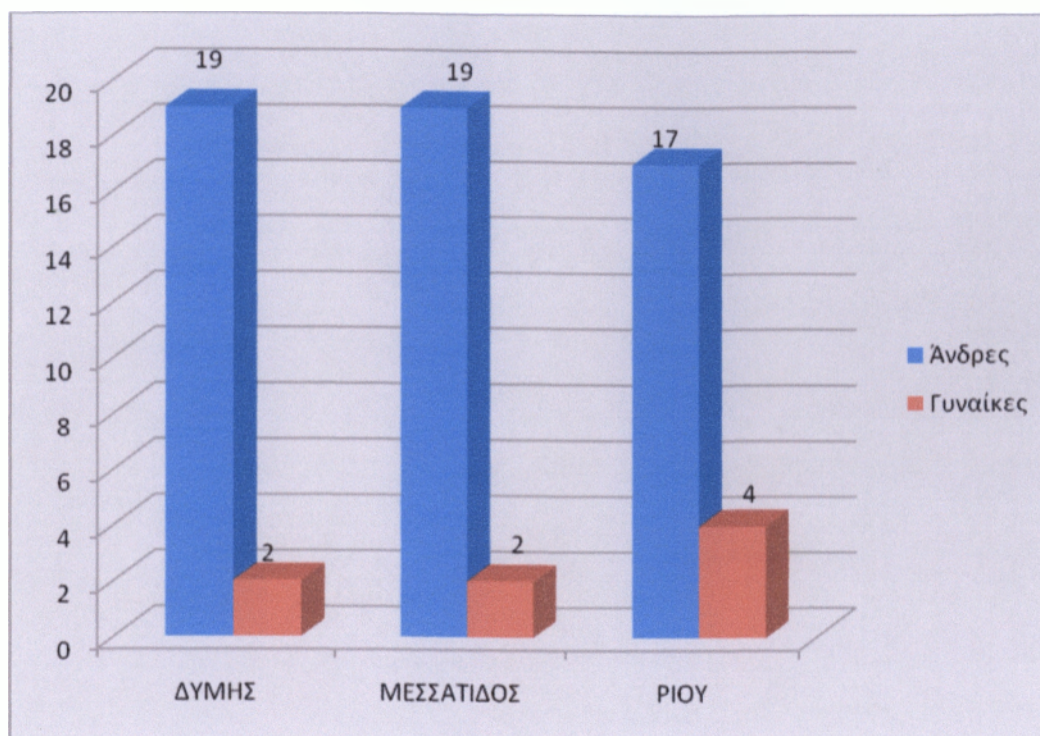
Πίνακας 9. Συγκριτικά στοιχεία των δήμων Αιγείρας, Ερινεού και Λευκασίου.

Από τη σύγκριση των στοιχείων του πίνακα 9 για την εκλογική περίοδο 2007- 2010, στους δήμους Αιγείρας, Ερινεού και Λευκασίου (πληθυσμός ψηφισάντων μεταξύ 3000 και 4000 και 13μελή δημοτικά συμβούλια), προκύπτουν τα εξής συμπεράσματα: Έχουμε 1 εκλεγμένη γυναίκα (ποσοστό περίπου 5,8%) στο δήμο Αιγείρας, 2 γυναίκες (ποσοστό περίπου 15,3%) στο δήμο Ερινεού και 0 γυναίκες (ποσοστό 0%) στο δήμο Λευκασίου αντίστοιχα.

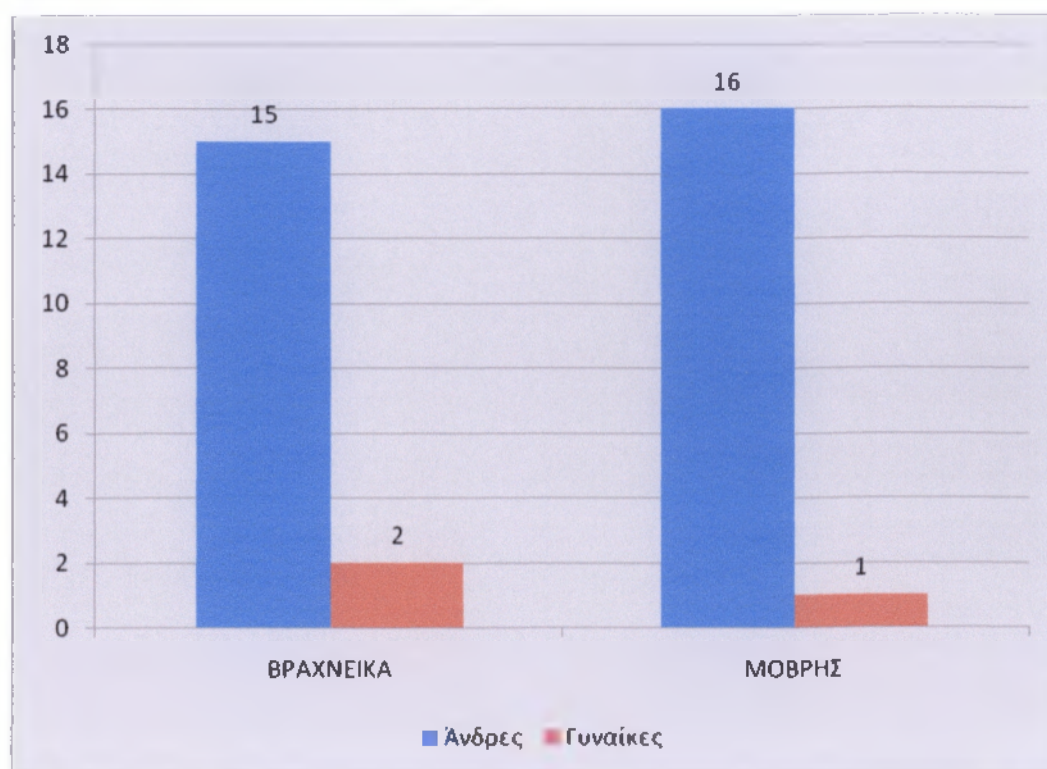
Πίνακας 10. Συγκριτικά στοιχεία των δήμων Καλαβρύτων, Λαρισσού, Παραλίας και Συμπολιτείας.

Από τη σύγκριση των στοιχείων του πίνακα 10, για την εκλογική περίοδο 2007- 2010, στους δήμους Καλαβρύτων, Λαρισσού, Παραλίας και Συμπολιτείας (πληθυσμός ψηφισάντων μεταξύ 6000 και 7000 και 17μελή δημοτικά συμβούλια), προκύπτουν τα εξής συμπεράσματα: Έχουμε 3 εκλεγμένες γυναίκες (ποσοστό περίπου 17,6%) στο δήμο Καλαβρύτων, 0 γυναίκες (ποσοστό 0%) στο δήμο Λαρισσού, 1 γυναίκα (ποσοστό περίπου 5,8%) στο δήμο Παραλίας και 2 γυναίκες (ποσοστό περίπου 11,7%) στο δήμο Συμπολιτείας ,αντίστοιχα.

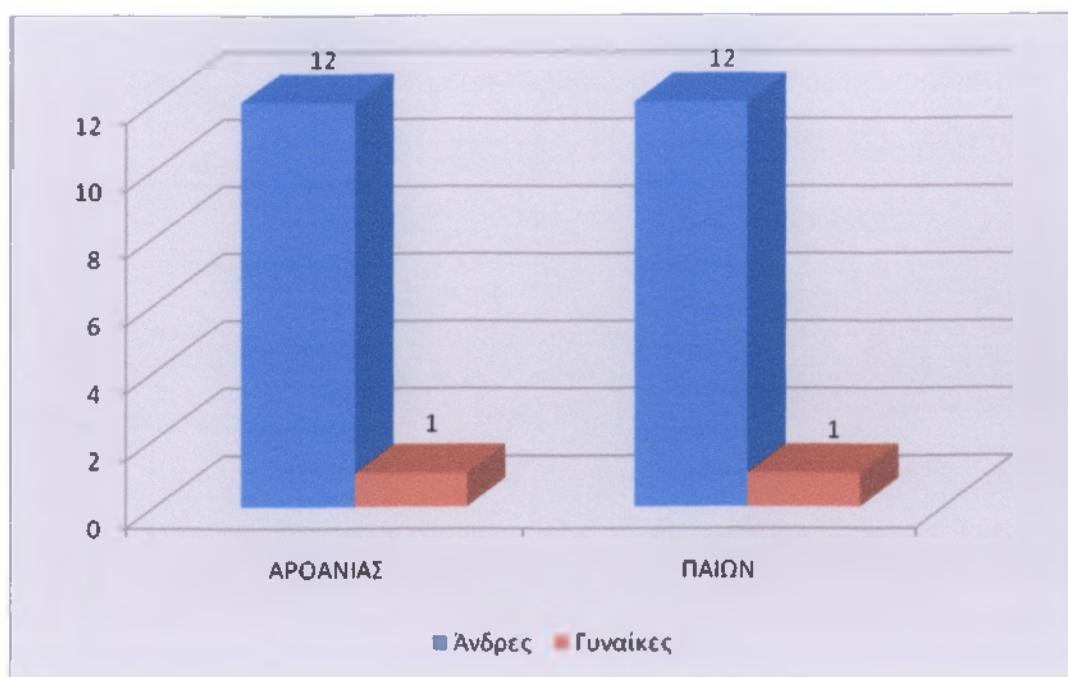
Πίνακας 11. Συγκριτικά στοιχεία των δήμων Δύμης , Μεσσάτιδος και Ρίου.

Από τη σύγκριση των στοιχείων του πίνακα 11, για την εκλογική περίοδο 2007- 2010, στους δήμους Δύμης, Μεσσάτιδος και Ρίου (πληθυσμός ψηφισάντων μεταξύ 7500 και 10500 και 21μελή δημοτικά συμβούλια), προκύπτουν τα εξής συμπεράσματα: Έχουμε 2 εκλεγμένες γυναίκες (ποσοστό περίπου 9,5%) στο δήμο Δύμης, 2 γυναίκες (ποσοστό περίπου 9,5%) στο δήμο Μεσσάτιδος και 4 γυναίκες (ποσοστό περίπου 19%) στο δήμο Ρίου αντίστοιχα.

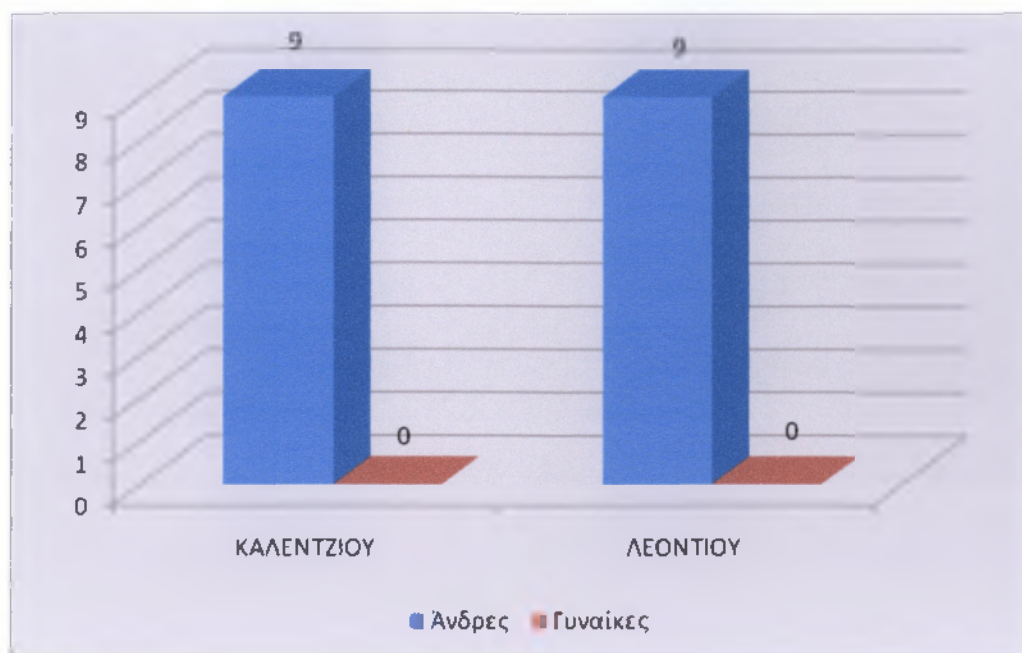
Πίνακας 12. Συγκριτικά στοιχεία των δήμων Βραχνεϊκών, Μόβρης.

Από τη σύγκριση των στοιχείων του πίνακα 12 , για την εκλογική περίοδο 2007- 2010, στους δήμους Βραχνεϊκών και Μόβρης (πληθυσμός ψηφισάντων μεταξύ 3000 και 4000 και 17μελή δημοτικά συμβούλια), προκύπτουν τα εξής συμπεράσματα: Έχουμε 2 εκλεγμένες γυναίκες (ποσοστό περίπου 11,7%) στο δήμο Βραχνεϊκών και 1 γυναίκα (ποσοστό περίπου 5,8%) στο δήμο Μόβρης αντίστοιχα.

Πίνακας 13. Συγκριτικά στοιχεία των δήμων Αροανίας και Παίων.

Από τη σύγκριση των στοιχείων του πίνακα 13, για την εκλογική περίοδο 2007- 2010, στους δήμους Αροανίας και Παίων (πληθυσμός ψηφισάντων μεταξύ 2000 και 3000 και 13μελή δημοτικά συμβούλια), προκύπτουν τα εξής συμπεράσματα: Έχουμε 1 εκλεγμένη γυναίκα (ποσοστό περίπου 7,6%) στο δήμο Αροανίας και 1 γυναίκα (ποσοστό περίπου 5,8%) στο δήμο Παίων αντίστοιχα.

Πίνακας 14. Συγκριτικά στοιχεία των κοινοτήτων Καλεντζίου και Λεοντίου.

Από τη σύγκριση των στοιχείων του πίνακα 14, για την εκλογική περίοδο 2007- 2010, στις κοινότητες (πληθυσμός ψηφισάντων μεταξύ 500 και 1000 και 9μελή κοινοτικά συμβούλια), προκύπτουν τα εξής συμπεράσματα: Έχουμε 0 εκλεγμένες γυναίκες (ποσοστό 0%) στην κοινότητα Καλεντζίου και 0 γυναίκες (ποσοστό 0%) στην κοινότητα Λεοντίου αντίστοιχα.

Με βάση τα στοιχεία που παραθέτουμε στους πίνακες 8 έως και 14, και με δεδομένο πως έχουμε ομοιογένεια στον πληθυσμό των ψηφισάντων, ανδρών και γυναικών, όπως και στον αριθμό των εκλεγμένων στα δημοτικά συμβούλια μπορούμε να συμπεράνουμε πως όσο μεγαλύτερος είναι ο πληθυσμός του Δήμου (αλλά και των συμμετεχόντων στην εκλογική διαδικασία), τόσο μεγαλύτερος είναι ο αριθμός των εκλεγμένων γυναικών. Φαίνεται λοιπόν να προκύπτει μια αναλογία πληθυσμού – εκλεγμένων γυναικών. Αξιοσημείωτο είναι πως στις κοινότητες Καλεντζίου και Λεοντίου (βλ. Πίνακας 14), δεν έχει εκλεγεί καμιά γυναίκα επί συνόλου 9, που αποτελούν το κοινοτικό συμβούλιο.

2.4 Συμπεράσματα.

Τα στατιστικά στοιχεία είναι αμείλικτα όσον αφορά τη συμμετοχή των γυναικών στα πολιτικά πράγματα, εδώ στην Ελλάδα: Ενώ οι γυναίκες αποτελούν το 52%¹¹ του πληθυσμού της χώρας, συμμετέχει στην πολιτική μόνο το 6%. Ο μέσος όρος αυτής της συμμετοχής, στην Ευρωπαϊκή Ένωση, είναι πολλαπλάσιος. Το γιατί έχει αναλυθεί και σχεδόν απαντηθεί: Αιώνες πατριαρχίας κράτησαν τη γυναίκα στο σπίτι, και οτιδήποτε συνέβαινε έξω από αυτό, παιδεία, αγορά εργασίας, πολιτική, κοινωνία κλπ. ήταν αυστηρά προνόμιο και τομέας δράσης των ανδρών. Βέβαια στη χώρα μας, η παράδοση αυτή, όπως και τόσες άλλες, κατέχει τα πρωτεία. Σήμερα η γυναίκα μορφώνεται, εργάζεται, καταξιώνεται κοινωνικά και μπαίνει σιγά – σιγά στην πολιτική. Αυτό είναι μεγάλο κέρδος, όχι μόνο για τις γυναίκες, αλλά και για τους άνδρες και προπαντός μεγάλο κέρδος και αναβάθμιση της πολιτικής, γιατί μειώνεται το έλλειμμα της δημοκρατίας, από την ολοκληρωτική σχεδόν απουσία των γυναικών από την πολιτική. Όλοι βλέπουμε καθημερινά, ότι το περιβάλλον καταστρέφεται, τα παιδιά μας αναπνέουν διοξίνες και πολλές φορές τρέφονται με σκουπίδια, είτε στο πιάτο, είτε στο μυαλό, η παιδεία τους είναι ελλιπής και πληρωμένη αδρά, και όσον αφορά την όποια ηθική, κοινωνική ή πολιτική ευθύνη, αυτή πάει περίπατο όταν πρόκειται για μια θέση εξουσίας. Το ερώτημα είναι γιατί και πως η συμμετοχή των γυναικών θα επηρεάσει αυτό το κλίμα και θα δώσει μια διαφορετική διάσταση στην πολιτική. Έχω τη γνώμη ότι οι υποψήφιες γυναίκες πρέπει να αποφασίσουν να καταθέσουν σ' αυτήν την προσπάθεια «το θηλυκό τους πρόσωπο» δηλαδή, τη διαφορετική ψυχοσύνθεσή τους και συμπεριφορά τους, την ευγένεια, την ειλικρίνεια, την ευαισθησία, το σεβασμό στο διαφορετικό, τη γυναικεία αισθητική για το περιβάλλον, την κοινωνική αλληλεγγύη, την έγνοια τους για την παιδεία. Η συμμετοχή των γυναικών πρέπει να συμβάλλει στην εξυγίανση του πολιτικού παιχνιδιού,

ακόμα και αν χρειαστεί η γυναίκα υποψήφια, να συγκρουστεί για να μην προδώσει αυτές τις ευαισθησίες και τις αρχές της για μια ηθική στην πολιτική ζωή. Είναι ευνόητο, ότι για να συμβούν όλα αυτά, η υποψήφια πρέπει κατ' αρχήν, να πείσει ότι αξίζει, δουλεύοντας τριπλάσια από τον υποψήφιο, όχι γιατί δεν είναι ικανή αλλά για να αποδείξει ότι είναι ικανή. Δυστυχώς, ακόμα οι γυναίκες περνούν από πολύ υψηλό έλεγχο τη στιγμή μάλιστα που θα έχουν τη γνώση και το κουράγιο να υποστηρίξουν τις αντιλήψεις τους. Τότε ακριβώς είναι που υπονομεύεται η υποψηφιότητά τους – γι αυτό και είναι τόσο λίγες- και αν εκλεγούν παραγκωνίζονται σε θέσεις βοηθητικές, από το ανδρικό κατεστημένο. Ο δρόμος όμως είναι μονόδρομος: Η υποψήφια (και κάθε σωστός υποψήφιος) έχει υποχρέωση να αποφασίσει τη συμμετοχή της, διαβασμένη για το τι σημαίνει σήμερα τοπική αυτοδιοίκηση, τι αρμοδιότητες έχει , πως γίνεται η διαχείρησή τους, τι πρέπει να αλλάξει. Ακόμα η υποψήφια για την τοπική αυτοδιοίκηση θα πρέπει να είναι παρούσα στην προσπάθεια προβολής και επίλυσης προβλημάτων του τόπου ολόκληρη την τετραετία και όχι έναν – δύο μήνες πριν τις εκλογές, για να ενημερώνει, να αγωνίζεται διαρκώς, να είναι η ίδια ενεργή συνεχώς και να συνομιλεί με ενημερωμένους και ενεργούς πολίτες. Τέλος, να τηρεί στο ελάχιστο : Να είναι παρούσα στα κοινοτικά ή δημοτικά συμβούλια. Και όλα τούτα , γιατί περισσότερο από ποτέ , σήμερα απαιτείται μία αναβάθμιση της πολιτικής ζωής.

Οι γυναίκες φεύγουν από την πολιτική, ίσως και η πολιτική με τους όρους που είναι διαμορφωμένη σήμερα να διώχνει τις γυναίκες. Οι γυναίκες μπορούν να αναλύσουν, να προσεγγίσουν, να οργανώσουν και να διοικήσουν και αυτό το αποδεικνύουν καθημερινά στην οικογενειακή και κοινωνική τους ζωή. Και βέβαια μπορούν να οραματιστούν, και επομένως να ασκήσουν με επιτυχία την πολιτική. Για τον λόγο αυτό και θα πρέπει να ενθαρρυνθεί και να προωθηθεί με κάθε τρόπο η συμμετοχή των γυναικών

στο χώρο της αυτοδιοίκησης. Και αυτό μπορεί να γίνει με την:

- Την εφαρμογή συστηματικής πολιτικής κινήτρων για τις γυναίκες της περιφερειακής και τοπικής κοινωνίας, εξίσου ελκυστικών με αυτών των γυναικών που ζουν στα αστικά κέντρα .
- Την ανάπτυξη και δημιουργία βοηθητικών υπηρεσιών και υποδομών για τη διευκόλυνση τους (κέντρα φροντίδας για τα παιδιά, κέντρα δημιουργικής απασχόλησης κλπ.)
- Την δημιουργία συνθηκών ίσης απασχόλησης μεταξύ ανδρών και γυναικών
- Την ουσιαστική λειτουργία των υπάρχόντων δομών και θεσμών που αφορούν την γυναίκα
- Την ουσιαστική συμμετοχή της γυναίκας στους πολιτικούς σχεδιασμούς των αυτοδιοικητικών θεσμών
- Την αλλαγή στην πράξη της σχέσης της γυναίκας με την πολιτική μέσα από τη συνειδητοποίηση της άποψης ότι πολιτικό είναι ότι καθημερινό
- Την περαιτέρω εξειδίκευση των κυβερνητικών πολιτικών προγραμμάτων σε επίπεδο γειτονιάς. Θέματα κοινωνικού περιεχομένου είναι άμεσα συναρτημένα με την σκέψη και τη λειτουργία της γυναίκας, χωρίς αυτό βέβαια να σημαίνει ότι πρέπει να υποβαθμίζουμε το ρόλο της γυναίκας στην πολιτική, σε ζητήματα βρεφικών σταθμών και κοινωνικής μέριμνας, γιατί τότε είναι σαν να παραδεχόμαστε τη γνωστή θεώρηση για τη γυναικεία πολιτική πρακτική με το φεμινιστικό πρόσωπο.

- Την αλλαγή της «κρατούσας ιδεολογίας» της πολιτικής που πολλές φορές με τον τρόπο της αποκλείει τη γυναικεία συμμετοχή. Ας μην ξεχνάμε ότι για χρόνια τα ωράρια της πολιτικής πρακτικής ήταν προσαρμοσμένα για τον κόσμο των ανδρών.

Η συμμετοχή των γυναικών στις τοπικές κοινωνίες είναι απαραίτητη για να μεταφέρει εκτός των άλλων το μήνυμα του γυναικείου κινήματος για έναν ριζικό μετασχηματισμό των ανθρωπίνων σχέσεων, της πολιτικής πρακτικής και της καθημερινότητας.

Η πολιτική έχει απαξιωθεί στη συνείδηση των πολιτών. Οι γυναίκες το έχουν αντιληφθεί και δύσκολα αποφασίζουν να συμμετάσχουν. Γι' αυτό και οι γυναίκες, που δεν έχουν φθαρεί από το μικρόβιο της σκληρής και ανελέητης πάλης για εξουσία, ας παλέψουν με τα δικά τους ειλικρινή μέσα σ' αυτήν την άνιση μάχη. Είναι γνωστό όμως πως οι αντιλήψεις δεν αλλάζουν τόσο γρήγορα και ακόμα οι γυναίκες είναι πολύ λίγες. Όμως είναι γνωστό επίσης ότι οι μεγάλες αλλαγές ξεκίνησαν από μειοψηφίες που πίστευαν και ακλόνητα αγωνίζονταν για τα πιστεύω τους. Άραγε οι γυναίκες θα αγωνισθούν με αυτόν τον τρόπο, θα τολμήσουν να βάλουν τη δική τους σφραγίδα για μια νέα συγκρότηση της δημόσιας ζωής ιδιαίτερα στην τοπική αυτοδιοίκηση; Η αρχή για τη συμμετοχή τους έχει γίνει. Ας ευχηθούμε και ας προσπαθήσουμε από όποια θέση και αν βρισκόμαστε: Είτε σαν υποψήφιας, ή εκλεγμένες γυναίκες, να καταθέτουν το «θηλυκό» εαυτό τους. Είτε σαν ψηφοφόροι, οι γυναίκες να υποστηρίζουμε ικανές και ειλικρινείς υποψήφιας, που θέλουν σιγά σιγά να αλλάξουν τον πολιτισμό της πολιτικής, ή ακόμα πιο ικανούς, και ειλικρινείς άνδρες που έχουν τον ίδιο σκοπό.

ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ

[1] Η ψήφιση της οικουμενικής διακήρυξης για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων έγινε την 10η Δεκεμβρίου 1948. Τα δικαιώματα του ανθρώπου διακρίνονται σε τρεις γενιές. Η 1^η γενιά περιλαμβάνει τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα. Έχουν στόχο την προστασία του ανθρώπου από το φόβο και αντικείμενο τον περιορισμό της εξουσίας των ισχυρών και του κράτους. Η 2^η αφορά τα οικονομικά, τα κοινωνικά και τα πολιτιστικά δικαιώματα του ανθρώπου. Αυτά αποσκοπούν στην προστασία του ανθρώπου από τη στέρηση και έχουν ως αντικείμενο την επιβολή θετικών υποχρεώσεων των ισχυρών και του κράτους απέναντι στους πολίτες. Τέλος, η 3^η γενιά σχετίζεται με τα δικαιώματα του ανθρώπου στο περιβάλλον, δηλαδή αναφέρεται στην προσδοκώμενη αρμονική σχέση ανθρώπου-φύσης.

[2] **1945**: Απαγόρευση διάκρισης λόγω φύλου (*Καταστατικός Χάρτης του ΟΗΕ*).

[3] *Η διάσκεψη του Πεκίνου το 1995* τόνισε την έννοια του φύλου και την ανάγκη να ενσωματωθεί η ισότητα των φύλων σε όλα τα όργανα, τις πολιτικές και τις δράσεις των κρατών μελών του ΟΗΕ. Προσδιορίστηκαν δώδεκα τομείς που αποτελούν εμπόδιο στην προώθηση των γυναικών και απαιτούν συνεπώς ειδική δράση: γυναίκες και φτώχεια, εκπαίδευση και κατάρτιση των γυναικών, γυναίκες και υγεία, βία κατά των γυναικών, γυναίκες και ένοπλες συγκρούσεις, γυναίκες και οικονομία, γυναίκες, εξουσία και διαδικασία λήψης αποφάσεων, οι θεσμικοί μηχανισμοί για την προώθηση των γυναικών, τα ανθρώπινα δικαιώματα των γυναικών, οι γυναίκες και τα μέσα ενημέρωσης, γυναίκες και περιβάλλον.

[4] Η ισότητα των φύλων απασχόλησε για πρώτη φορά την Ευρωπαϊκή Ένωση στην *Ιδρυτική Συνθήκη της Ρώμης του 1957*, με την οποία καθιερώνεται η αρχή της παροχής ίσης αμοιβής για ίσης αξίας εργασία.

[5] Η *IULA* (Διεθνής Ένωση Τοπικής Αυτοδιοίκησης – International Union Of Local Authorities) διοργανώνει επαφές μεταξύ των δήμων. Ιδρύθηκε το 1913 στις Κάτω Χώρες με την πρόθεση να προωθήσει τη δημοκρατική τοπική αυτοδιοίκηση, και άρχισε με ιδιαίτερη έμφαση στις νεοσύστατες ευρωπαϊκές πόλεις. Αν και έκλεισε δυο φορές σε περιόδους πολέμου στις αρχές του 20ου αιώνα, έχει διατηρήσει τους στόχους και τις κατευθύνσεις από την ίδρυσή της, και επεκτάθηκε γρήγορα το έργο της για τις κοινότητες σε όλο τον κόσμο. Η οργάνωση πιστεύει ότι η στενή επαφή μεταξύ των διαφόρων τοπικών δήμων του κόσμου θα έχει ως αποτέλεσμα τόσο διασυννοριακές πολιτιστικές ανταλλαγές και τα αμοιβαία οφέλη. Ήταν ιδιαίτερα ενεργή στο άνοιγμα των γραμμών επικοινωνίας μεταξύ των δήμων και πιο καθιερωμένες πόλεις αλλού. Σε αυτή την παράδοση, η ομάδα επιχειρεί τώρα να οργανώσει και να εποπτεύει τις σχέσεις μεταξύ των δήμων σε όλο τον κόσμο και στις δύο βιομηχανικές και αναπτυσσόμενες χώρες.

[6] Μια ειδική σύνοδος του ΟΗΕ το 2000 με θέμα «Γυναίκες 2000: ισότητα των φύλων, ανάπτυξη και ειρήνη στον 21ο αιώνα» (Πεκίνο + 5), εξασφάλισε τη συνέχεια της τέταρτης παγκόσμιας διάσκεψης για τις γυναίκες.

[7] Το **Mentoring** (σοφή καθοδήγηση) είναι μια σχέση συνεργασίας μεταξύ δύο ατόμων, η οποία επιτρέπει την ανταλλαγή εμπειριών, απόψεων, πληροφοριών και πρακτικών συμβουλών για ένα συγκεκριμένο τομέα απασχόλησης ή δραστηριότητας.

[8] Η *Σουηδική Ένωση Τοπικών Αρχών και Περιφερειών* εκπροσωπεί τα κυβερνητικά, επαγγελματικά και τα συσχετιζόμενα με τον εργοδότη συμφέροντα των 290 δήμων της Σουηδίας, 18 νομαρχιακά συμβούλια και των δύο περιοχών (Västra Götaland και Skåne).

[9] Ο νόμος **2839/2000** καθιερώνει την ποσόστωση στα υπηρεσιακά συμβούλια, στα διοικητικά συμβούλια και στα συλλογικά όργανα του δημόσιου τομέα, ενώ η τροποποίηση του άρθρου 116 του Συντάγματος, επιτρέπει την λήψη θετικών μέτρων για την προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών.

[10] Η *Στρατηγική της Λισαβόνας* υιοθετήθηκε το 2000 από τους Ευρωπαίους ηγέτες, ακολουθώντας την απελευθέρωση των αγορών και το άνοιγμα των συνόρων των ευρωπαϊκών κρατών. Δεν υιοθετήθηκε ως ένα στατικό κείμενο καταγραφής προθέσεων και στόχων, αλλά ως ένα ευρύ και πρόσφορο πεδίο ανταλλαγής προβληματισμών και εφαρμογής πολιτικής, μεταξύ και εντός των κρατών μελών. Αποτελεί δε ένα σημαντικό βήμα στην πορεία για την ολοκλήρωση της ευρωπαϊκής ένωσης και την ενδυνάμωσή της και ως πολιτικής οντότητας.

[11] Σύμφωνα με την Γενική Γραμματεία Ισότητας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ

- Τοπική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων (ΤΕΔΚ ΝΟΜΟΥ ΑΧΑΪΑΣ)
- Τοπική εφημερίδα «ΤΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ»
- Δήμος Πατρέων
- www.statistics.gr
- <http://europa.eu.int>
- <http://www.un.org>
- <http://www.iula>
- <http://skl.se>
- http://www.ypan.gr/docs/stratigiki_lissavonos.pdf
- <http://www.isotita.gr/index.php/docs/clo4>
- <http://www.sister-cities-going-gender.org/project.html>
- <http://europa.eu/legislation-summaries/employment-and-social-policy/equality-between-men-and-women/c11903-el.htm>
- Κακλαμανάκη Ρούλα, Γυναίκα χθες και σήμερα (Ισονομία, ισότητα αλλά και διαφορετικότητα), εκδ. Κέδρος, Αθήνα 2007.
- Παντελίδου – Μαλούτα Μάρω, Γυναίκες και Πολιτική (Η πολιτική φυσιογνωμία των Ελληνίδων), εκδ. Gutenberg, 1992.